

T.C.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

ÖZENGEN PİYANO EĞİTİMİNİN 7-12 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN
DİKKAT BECERİLERİ ÜZERİNE ETKİSİ (BURSA İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Elnara HUSEYNOVA

BURSA

2019

T.C.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

ÖZENGEN PİYANO EĞİTİMİNİN 7-12 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN
DİKKAT BECERİLERİ ÜZERİNE ETKİSİ (BURSA İLİ ÖRNEĞİ)

Danışman

Doç. Dr. Hatice ONURAY EĞİLMEZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Elnara HUSEYNOVA

BURSA

2019

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Elnara HUSEYNOVA

16.06.2019

**EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS İNTİHAL YAZILIM RAPORU**

**ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA**

Tarih: 20/06/2019

Tez Başlığı / Konusu: **Özengen Piyano Eğitiminin 7-12 Yaş Grubu Çocukların Dikkat Becerileri Üzerine Etkisi (Bursa İli Örneği)**

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşa toplam 55 sayfalık kısmına ilişkin, 20/06/2019 tarihinde şahsım tarafından *Turnitin* adlı intihal tespit programında (*Turnitin*)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 13'tür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç
- 3- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Tarih ve İmza

29.06.2019

Adı Soyadı: ELNARA HUSEYNOVA
Öğrenci No: 801640501
Anabilim Dalı: GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ
Programı: MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ
Statüsü: Y.Lisans Doktora

20.06.2019

Doç. Dr. Hatice ONURAY EĞİLMEZ
Danışman

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Özengen Piyano Eğitiminin 7-12 Yaş Çocukların Dikkat Becerilerine Etkisi (Bursa İli Örneği)” adlı yüksek Lisans tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

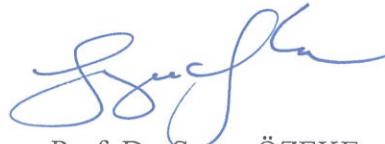
Tezi Hazırlayan

Danışman

Elnara HUSEYNOVA

Doç. Dr. Hatice ONURAY EĞİLMEZ

Güzel Sanatlar Eğitimi ABD Başkanı

Prof. Dr. Sezen ÖZEKE

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda 801640501 numara ile kaydı bulunan Elnara HUSEYNOVA'nın hazırladığı "Özengen Piyano Eğitiminin 7-12 Yaş Çocukların Dikkat Becerilerine Etkisi (Bursa İli Örneği)" konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez Savunma sınavı, 05/07/2019 günü, 10:00 ile 12:00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tez çalışmasının **başarılı** olduğuna **oy birliği** ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı)

Doç. Dr. Hatice ONURAY EĞİLMEZ

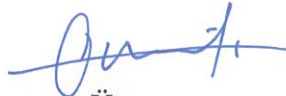
Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Doç. Dr. Güler DEMİROVA GYÖRFFY

Ankara Üniversitesi

Üye

Doç. Dr. Gülnihal GÜL

Bursa Uludağ Üniversitesi

Önsöz

Günümüzde disiplinler arası alanlarda duvarların giderek yıkılmaya başladığına ve işbirliği yapılarak özgün çalışmalar üretildiğine tanık oluyoruz. Bilgi paylaşımıyla daha fazla alanlar birbirleriyle bağlantı kurabiliyor, farklı çıkarımlarda bulunabiliyorlar.

Yıllardır özengen piyano eğitimi verdiğim çocuklar, velileri ve diğer öğretmenlerinden aldığım dönütler, bireysel gözlemlerim ve taradığım kaynaklar piyanonun çocukların gelişimleri üzerinde pozitif kazanımlarının olduğu yönündedir. Özellikle son yıllarda dikkat becerileri ile ilgili sorunlar yaşayan çocukların rehberlik ve psikolojik danışman yardımına başvurduklarında onların çalgı eğitimine ve spor etkinliklerine yönlendirilmeleri tesadüf değildir.

Hayatım boyunca beni sürükleyen, arayışlara sevk eden merak duygumla öğrenme ve araştırma ihtiyacı duydum. Araştırmanın ciddi bir iş olduğunu, bu önemli işte ise ancak bilimin ışığıyla yol alınabileceğini yüksek lisansa başlarken öğrendim ve bu durumu uzun ve meşakkatli süreçte tezimin her satırında deneyimledim. Saygıdeğer danışman hocam Doç. Dr. Hatice ONURAY EĞİLMEZ'in yönlendirmesiyle araştırmaktan keyif aldığım tez konumu seçtim ve bugün tamamlamış olmanın haklı gururunu yaşıyorum. Rehberlik sürecinde hocamın araştırmanın son cümlesine kadar özverisi, sabrı, mükemmeliyetçiliği ve güler yüzüyle taşımış olduğu pozitif duyguları ve heyecanı bana hep itici güç oldu ve çalışmamın zorluğunu hafifletti. Emekleri için kendisine minnettarım.

Ayrıca danışmanımın yanı sıra tezime adeta bir ikinci danışman olarak katkı sağlayan, değerli fikirlerini esirgemeyen hocam Arş. Gör. Dr. Doruk ENGÜR'e teşekkürü bir borç bilirim. Psikoloji alanıyla yakından ilgili tezime alanla ilgili her türlü desteği sağlayan değerli hocalarım Öğr. Gör. Dr. Banu ELMASTAŞ DİKEÇ, Arş. Gör. Dr. Hatice Kübra AYDIN, Doç. Dr. Şafak ERAY ve psikologlar Özden İLERİ ve Hande MEHMETOĞLU'na da en içten teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmamın kontrol grubunu oluşturan Özel Yönder Okulları değerli yönetici, öğretmen ve öğrencileri ile deney grubunu oluşturan piyano dersi alan tüm öğrencilere ve velilerine teşekkür ediyorum. Onların gönüllü, istekli katılımları bize büyük katkı sağlamıştır.

Bana daima yol gösteren, çalışmalarına katkı sağlayan sevgili hocam Yıldız ASLANOVA'ya teşekkür ediyorum.

Müzik eğitimi almamı, bu konuda kendimi geliştirmemi hayatının tek arzusu olarak nitelendiren sevgili annem Tamilla GENÇE'ye, her zaman destek olmaya çalışan babam Şirin GENÇE'ye, eğitimim boyunca yardımını esirgemeyen, motive eden, anlayışlı hayat yoldaşım Raul RAJABLİ'ye, sevgili oğullarım Rafaele, Ramile, üzerimde emeği olan herkese minnettarım.

Araştırmamın ilgililere kaynak olmasını ve bilim okyanusunda bir damla olmasını diliyorum.

Özet

Yazar : Elnara HUSEYNOVA
Üniversite : Uludağ Üniversitesi
Ana Bilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Bilim Dalı : Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı : 62
Mezuniyet Tarihi : 05.07.2019
Tez : Özengen Piyano Eğitiminin 7-12 Yaş Grubu Çocukların Dikkat
Becerileri Üzerine Etkisi (Bursa İli Örneği)
Danışman : Doç. Dr. Hatice ONURAY EĞİLMEZ

ÖZENGEN PİYANO EĞİTİMİNİN 7-12 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN DİKKAT BECERİLERİ ÜZERİNE ETKİSİ (BURSA İLİ ÖRNEĞİ)

Sanat eğitiminin bir boyutu olan çalgı eğitiminin çocuklar üzerindeki etkileri araştırılırken, piyano eğitiminin de söz konusu çalgının özelliğinden ötürü dikkat becerileri üzerinde etkili olabileceği düşünülmüştür. Bu düşünceden hareketle planlanan araştırmada özengen piyano eğitiminin 7-12 yaş grubu çocukların dikkat becerilerine etkisinin ortaya konması amaçlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda çalışma grubu amaçlı ve benzeşik örnekleme yöntemiyle 2017-2018 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Bursa ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel okullarda okuyan 99 öğrenciyle (deney grubu n= 46, kontrol grubu n= 53) oluşturulmuştur. Deney grubuna haftada 1 saat olmak üzere 14 hafta süresince araştırmacı tarafından planlanan ve uygulanan piyano eğitimi dersi verilmiştir. Uygulama öncesi ve sonrasında deney ve kontrol grubunda yer alan tüm çocukların dikkat becerilerini ölçmek amacıyla Stroop Renk Kelime Testi yapılmıştır. Araştırmada nicel araştırma

yöntemlerinden deneysel araştırma modeli kullanılmış, verilerinin istatistiksel çözümleri için SPSS 23.0 paket programı 2x2 karışık ANOVA’lardan yararlanılmış karma faktöriyel desen kullanılarak çözümlenmiştir. Sağlıklı bireyler üzerinde yapılan bu çalışmada testin nöropsikolojik değerlendirme puanlaması yapılmamış sadece deney ve kontrol grubu arasındaki istatistiksel farklar üzerinde durulmuştur.

4 kısımdan oluşan Stroop Renk-Kelime testinin okuma ve bilgi işleme hızının temel düzeyini belirleyen “Siyah Beyaz Okuma” bölümünde iki grubun okuma sürelerinin benzer şekilde kısaldığı ve anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Testin kontrol amaçlı olup renk söyleme ve bilgi işleme hızını belirleyen “Kare Rengi Söyleme” bölümünde, her iki grubun da cevaplarında hızlanma olduğu ancak deney grubundaki hız artışının anlamlı derecede fazla olduğu tespit edilmiştir. Testin odaklanmış dikkatin yanı sıra seçici dikkati de belirleyen bölümlerden biri olan “Renkli Kelime Okuma” bölümünde de deney grubundaki çocukların cevaplama sürelerinde anlamlı derecede artış olduğu görülmüştür. Testin son aşaması bozucu etkiyi en çok ortaya koyan “Renkli Kelimelerin Rengini Söyleme” bölümünde okuma sürelerinin deney grubunun kontrol grubuna kıyasla daha fazla kısalmış olmasına rağmen bu farkın istatistik olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir. Testin 3. ve 4. bölümleri arasında okuma hızı farkları dikkatin genel seviyesi ve odaklanma becerileri açısından bilgi vermektedir. Bu noktada araştırmada kontrol ve deney gruplarının her ikisinde de fark tespit edilmiş ancak bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür. Ayrıca yanlış söyleme sayılarında gruplar arasında anlamlı fark bulunmazken, spontan düzeltme sayılarında deney grubunda kontrol grubuna göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır.

Sonuç olarak tüm test bölümlerinde piyano eğitimi verilen öğrencilerin okuma sürelerinin kısalmış olması, kontrol grubuna göre dikkat becerilerinin daha olumlu anlamda geliştiğini göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Dikkat becerisi, piyano eğitimi, Stroop Renk-Kelime Testi.

Abstract

Author : Elnara HUSEYNOVA
University : Uludag University
Institute : Institute of Educational Sciences
Field : Department of Fine Arts Education
Discipline : Music Education
Degree Awarded : Master's Thesis
Page Count : 62
Date of Graduation : 05.07.2019
Thesis : Effects of Amateur Piano Education on the Attention Skills of 7-12 Year Old Children (Sample of Bursa Province)
Supervisor : Assoc. Prof. Dr. Hatice ONURAY EĞİLMEZ

EFFECT OF AMATEUR PIANO EDUCATION ON THE ATTENTION SKILLS OF 7-12 YEAR OLD CHILDREN (SAMPLE OF BURSA PROVINCE)

While studying the effects of instrument education, as a dimension of art education; piano education is thought to be effective on attention skills due to the qualities of the instrument.

In the study which is planned from this point of view; it is aimed to present the effect of private piano education on the attention skills of 7- 12 year old children. In accordance with the purpose of the study, sampling group is determined by purposive and homogeneous sampling methods and consists of 99 students from private schools which are administered by Ministry of National Education in Bursa province (experimental group n=46, control group n=53). The experimental group has taken piano education one hour a week for 14 weeks which is planned and given by the researcher. Before and after the education, Stroop Colour Word Test was given in order to measure the attention skills of all of the children in

experimental and control groups. In the research; the experimental research model which is one of the quantitative research models is used through the help of SPSS 23.0 packaged software and 2x2 mixed ANOVA's using mixed factorial design for statistical analysis of the data. In this study that is made on healthy members, no neuropsychological evaluation scores were given but focused on the statistical discrepancy between the experimental and control groups. In the Stroop Colour Word Test which has four stages; 'Black and White Reading' stage determining the fundamental level of reading and data processing speed, two groups are seen to get shorter reading time and no significant difference has occurred. In 'Name the Colour of Square Patches' part of the test, which is for controlling the basic level of data processing speed; responses of both of the groups were improved, however it was stated that the increase in the speed of the experimental group was significantly higher. In the 'Reading the Coloured Words' section which was a fundamental stimulus and proving the aliasing effect in the test, improvement in the responding time of the children in the experimental group was significantly higher. In the 'Saying the colours of Coloured Words' section, which had the most aliasing effect in the test; although reading time of the experimental group was improved more than the control group, no significant difference was stated between the groups.

Differences between the 3rd and 4th sections of the test give information about the general attention level and focusing skills. At this point of the study, differences between experimental and control groups were found, however this was not significantly important. Additionally, while there was not a significant difference in wrong answers between the groups, the improvement in the number of spontaneous recovery in the experimental group was statistically higher than the control group. Consequently, it was stated that reading time of the students who were given piano education were improved in all sections of the test; and

although there was not a significant difference in some of the sections, attention skills of the experimental group were found to be better.

Keywords : Attention skills, piano education, Stroop colour-word test.

İçindekiler

Sayfa

Bilimsel Etiğe Uygunluk.....	i
İntihal Yazılım Raporu.....	ii
Yönergeye Uygunluk.....	iii
Jüri İmza Sayfası.....	iv
Önsöz.....	v
Özet.....	vii
Abstract.....	ix
İçindekiler.....	xii
Tablolar Listesi.....	xv
Şekiller Listesi.....	xvi
Kısaltmalar.....	xvii
1. Bölüm: Giriş.....	1
1.1. Problem Durumu.....	12
1.2. Araştırma Soruları.....	14
1.3. Amaç.....	14
1.4. Önem.....	14
1.5. Varsayımlar.....	15
1.6. Sınırlılıklar.....	15
1.7. Tanımlar.....	15

2. Bölüm: Literatür.....	17
2.1. Uluslararası Araştırmalar.....	17
2.2. Ulusal Araştırmalar.....	19
3. Bölüm: Yöntem.....	23
3.1. Araştırmanın Modeli.....	23
3.2. Çalışma Grubu.....	23
3.2.1. Deney grubu seçilme ölçütleri.....	25
3.2.2. Kontrol grubu seçilme ölçütleri.....	25
3.3. Veri Toplama Araçları.....	25
3.4. Verilerin Toplanması ve Çözülmesi.....	28
4. Bölüm: Bulgular ve Yorum.....	30
4.1. Birinci Araştırma Sorusuna Ait Bulgular.....	30
4.2. İkinci Araştırma Sorusuna Ait Bulgular.....	31
4.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna Ait Bulgular.....	33
4.4. Dördüncü Araştırma Sorusuna Ait Bulgular.....	35
4.5. Beşinci Araştırma Sorusuna Ait Bulgular.....	37
4.6. Altıncı Araştırma Sorusuna Ait Bulgular.....	39
4.7. Yedinci Araştırma Sorusuna Ait Bulgular.....	41
5. Bölüm: Tartışma ve Öneriler.....	44

5.1. Tartışma.....	44
5.2. Öneriler.....	47
Kaynakça.....	49
Ekler.....	55
Ek 1-Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzin Belgesi.....	56
Ek 2-Stroop Renk-Kelime Testi.....	57
Ek 3-Stroop Testi Kayıt Formu.....	59
Ek 4-Kişisel Bilgi Formu.....	60
Ek 5-Aile İzin Formu.....	61
Özgeçmiş.....	62

Tablolar Listesi

<i>Tablo</i>		<i>Sayfa</i>
1.	Deney ve Kontrol Grubunun Cinsiyet ve Yaş Dağılımı.....	24
2.	SBO Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler.....	30
3.	SBO Puanlarının Analizi.....	30
4.	KRS Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler.....	32
5.	KRS Puanlarının Analizi.....	32
6.	RKO Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler.....	33
7.	RKO Puanlarının Analizi.....	34
8.	RKKS Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler.....	35
9.	RKRS Puanlarının Analizi.....	36
10.	Süre Farklarına İlişkin Betimsel İstatistikler.....	37
11.	Süre Farklarının Analizi.....	38
12.	Yanlış Sayılarına İlişkin Betimsel İstatistikler.....	39
13.	Yanlış Sayılarının Analizi.....	40
14.	Spontan Düzeltme Sayılarına İlişkin Betimsel İstatistikler.....	41
15.	Spontan Düzeltme Sayılarının Analizi.....	42

Şekiller Listesi

<i>Şekil</i>		<i>Sayfa</i>
1.	Grupların SBO Sürelerindeki Değişimi.....	31
2.	Grupların KRS Sürelerindeki Değişimi.....	33
3.	Grupların RKO Sürelerindeki Değişimi.....	35
4.	Grupların RKRS Sürelerindeki Değişimi.....	37
5.	Grupların Süre Farklarındaki Değişimi.....	39
6.	Grupların Yanlış Sayılarındaki Değişimi.....	41
7.	Grupların Spontan Düzeltme Sayılarındaki Değişimi.....	43

Kısaltmalar Listesi

DEHB: Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu

KRS: Kare Rengi Söyleme

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

ÖÖG: Özel Öğrenme Güçlüğü

RKO: Renkli Kelimeleri Okuma

RKRS: Renkli Kelimelerin Rengini Söyleme

SBO : Siyah Beyaz Okuma

1. Bölüm

Giriş

Tarihi süreç içerisinde kültürlerin oluşumunda toplumların etkili olduğu bilinmektedir çünkü bir toplumun gelişim düzeyi, kültürü oluşturan yüksek estetik değerlere sahip bireylerin varlığı ile doğru orantılıdır. Bireylerin estetik değerlerinin gelişiminde ise sanat etkili araçlardan biridir ve ancak eğitimle toplumun bütün bireyelerine ulaşabilmektedir. Bu noktada sanat ve eğitim alanlarının sıkı bir ilişki içinde olduğu söylenebilir.

Sanat, Türkçe Sözlükte (2005, s. 1695) “belli bir uygarlığın veya topluluğun anlayış ve zevk ölçütlerine uygun olarak yaratılmış anlatım” olmasının yanı sıra “bir duygu, tasarı, güzellik vb.nin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı ve bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık” olarak da tanımlanmaktadır. Anlaşıldığı üzere sanat, var olduğu toplumun genel yargılarına göre oluşan bir anlatım ve bu anlatımda kullanılan yöntemler ile ortaya çıkan bir yaratıcılıktır. Sanatın söz konusu anlatım ve yaratıcılık olgularının yanında bir eğitim alanı olduğu bilinmekte ve bununla birlikte sanatın insan yaşamındaki işlevleri “özü bakımından estetik temelli olup, bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel nitelik” (Uçan, 2005a, s. 124) taşımaktadır. Sanatın belirtilen işlevleri sebebiyle bireyin yaşantısı boyunca önemli bir eğitim alanı olduğu toplumların gelişim süreçleri dikkate alındığında açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Sanat eğitimi “bireyin sanatsal davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma” (Uçan, 2005a, s. 125) süreci olarak tanımlanmakta ve maddeye, harekete, söz ile sese biçim verme özelliklerine göre çeşitli dallara ayrılmaktadır. Sanatın dallarını oluşturan resim, heykel, sinema, bale, edebiyat arasında müzik bireyin yaşamında oldukça önemli bir yer almaktadır çünkü yaşadığı ortam seslerle doludur ve birey istemli veya istemsiz müzik ortamı içinde bulunmaktadır. “Özgünü ve güzeli seslerle arayıp bulma-anlatma (ifade etme)” (Uçan, 2005b, s. 29) gereksinimi müzik ile karşılanmaktadır. Müzik eğitimi ise “bireyin müziksel davranışını

kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme süreci” (Uçan, 2005b, s. 30) olarak tanımlanmaktadır.

Ülkemizde müzik eğitimi genel, özengen ve mesleki olarak yürütülmektedir. “Genel müzik eğitimi toplumdaki bütün bireylere, mesleki müzik eğitimi ise müzik alanını meslek olarak kabul etmiş, sanat dallarında daha yetkin bireylere verilmektedir. Zevk ve doyum sağlamak, ilgi ve istek ile sanatsal yönü olabildiğince geliştirmek ise araştırma örneklemini oluşturan öğrencilerin de almış olduğu özengen müzik eğitiminin işlevidir” (Uçan, 2005a, s. 37).

Özengen müzik eğitimi örgün olmayan yaygın eğitim olarak adlandırılan boyutta genel müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi arasında köprü olması özelliği ile önemli görülmektedir.

Müziğe karşı ilgisi ve yeteneği olan bireylerin mesleki alana yönelmesinde büyük rol oynamaktadır. Ülkemizde özengen müzik eğitimi kapsamında bireyin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerinin çok yönlü olarak geliştirilmesini sağlayan çalgı eğitimi oldukça ilgi görmektedir. Çalgı eğitimi, öğrencilerin kişilik gelişiminin sağlanması, duyuş ve beceri yönünden kendilerini geliştirmesi, dikkatli, sabırlı ve disiplinli olmayı öğrenmeleri bakımından önem taşımaktadır. Çalgı öğretimi ise, “çalgı çalmanın gerçekleşmesi ve çalgıyı seslendirmek için bireyin davranışlarında teknik ve estetik nitelikli yeni davranışlar geliştirmek amacıyla uygulanan süreçlerin tümüdür. Çalgı öğretim sürecinde bilgi, beceri kazanılır ve davranış geliştirilir, böylece estetik anlayış gelişir ve müziksel kişilik oluşumu sağlanır” (Akkuş, 1996). Çalgılar arasında piyanonun, sahip olduğu nitelikler nedeniyle ülkemizde de yaygın olarak kullanılan çalgılardan biri olduğuna inanılmaktadır.

Say’ın (1992), piyanonun XVIII. yüzyılın ikinci yarısından günümüze kalıcılığını ve evrenselliğini kanıtlayan klavyeli bir çalgı olduğuna dair görüşü bu çalgının ülkemizde de daha çok tercih edilme nedenini açıklamaktadır çünkü piyano, tonal sistemde ve çağdaş atonal karmaşık sistemlerde işlevsel olarak kullanılabilen bir çalgıdır. Yeni teknolojilerle elektronik

Çalgıların yapılmaya başlanması ile elektro-piyanonun da üretimi bu çalgının evrenselliğini ve yaygın olarak kullanılabilirliğini bir kez daha kanıtlamaktadır.

Say (2001a) ayrıca piyanonun sabit perdeli olması, akort problemi olmamak kaydı ile bastığı yerden doğru ses elde edilmesi, ses sınırlarının geniş olması, her türlü ajeliteye olanak sağlaması, entonasyon zorluğu olmaması, armonik – polifonik olup eşlik algısı olarak kullanılabilir bir karaktere sahip olması nedeniyle müzik öğretiminde kullanılmaya en uygun ve yararlı çalgılardan biri olabileceğini belirtmektedir. Piyano edebiyatının zengin olduğuna, piyano ile her türlü çok sesli eserin repredüksiyonunun icra edilebileceğine, koral ve orkestral eserlerin alınabileceğine ve büyük eserlerin analizine elverişli olduğuna da vurgu yapmaktadır (Say, 2001b).

Uzmanlar piyano eğitiminin her çalgı gibi küçük yaşlardan itibaren başlanılan ve disiplinli çalışmalar ile aşamalı olarak gelişen bir eğitim süreci olduğunu belirtmektedirler. Minina (2012) tarafından yapılan çalışmada çocukların piyano eğitime yönlendirilmesi ile ilgili tartışmaların 1950 yıllarında başladığı ortaya konulmuştur. Minina (2012), 1950’lerde çocukların piyano eğitime erken başlaması gerektiğini hatta mümkünse müzik ile anne karnında tanışmasının iyi olabileceğinin hem müzik eğitimcilerinin hem de çocuk gelişimi uzmanlarının ortak fikri olduğunu belirtmektedir. Belirtilen yıllarda çocukları erken yaşta eğitmek isteyen müzik eğitimcilerinin çocukların gelişim süreçleri konusunda az bilgiye sahip oldukları, çocuk gelişimi uzmanlarının ise müzik eğitimi konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları bilinmektedir. Bu nedenle gerek müzik eğitimcilerinin gerekse çocuk gelişimcilerinin ortak amaçları çocukların gelişimine katkı sağlamak için farklı bilimlerin birbirleriyle işbirliği içinde olmaları olmuştur.

Vanzella ve Schellenberg (2010) araştırmalarında çocukların 7 yaş ve sonrasında daha fazla doğru notayı müziksel olarak işitip tanımlayabildiklerini ortaya koymuşlardır. Ayrıca

çocukların erken yaşta müzik eğitimine başlamalarını ve kullanımının kolaylığı, akıldaki kalıcılığı, temiz ses elde edilebilme özelliği sebebiyle piyano eğitimini tavsiye etmişlerdir.

Ülkemizde piyano eğitimi gerek mesleki müzik eğitimi gerekse özengen müzik eğitimi veren çeşitli devlet ve özel kurumlarda yürütülmektedir. Mesleki müzik eğitimi bağlamında; Devlet Konservatuvarları, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalları, Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümleri, Sahne ve Tasarım Fakültesi Müzik Bölümleri, Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri bünyesinde ilköğretim düzeyinden doktora/sanatta yeterlilik düzeyine kadar eğitim verilmektedir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumların bazılarında sanatçı, bazılarında müzik öğretmeni yetiştirmek amacı güdüldüğünden söz konusu kurumlar arasında boyut, kapsam ve nitelik bakımından farklılıklar görülmektedir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenim gören öğrenciler ilerlemek istedikleri ya da çalmak istedikleri çalgıyı lisans seviyesine gelene kadar seçmiş ve belirli bir düzeye ulaşmış kişilerdir. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında piyano eğitimi bütün öğrenciler için zorunlu durumdadır. Bu durum piyanonun, müzik öğretmeni adaylarının meslek hayatlarında uygulamış oldukları etkinliklerde öğrencilere ses egzersizleri uygulamaları ve ses eğitimleri, öğretilecek eserin çalınması ve eşlik yapma vb. birçok etkinlikte büyük olanaklar sağlaması ve kolaylığı ile açıklanabilir.

Özengen müzik eğitimi ise, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel kurslar, halk eğitim merkezleri, kişisel özel kurslar ve belediyeler bünyesinde verilmektedir. İster mesleki ister özengen müzik eğitimi veren kurumlarda yapılsın, genelde müzik eğitimi özelde çalgı eğitimi sistematik bir bütünlük içerisinde yürütülmektedir. Her çalgı eğitiminde olduğu gibi piyano eğitiminde de öğrencilerin teknik ve müzikal becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmekte, bu hedefler doğrultusunda öğrencilerin gelişimine katkı sağlayacak davranışlar ve çalışma yöntemleri belirlenmektedir.

Piyano tekniği Ekinci (2004, s. 15) tarafından; “insanın anatomik ve fizyolojik yapısına en uygun olan, eserleri gereksiz efor harcamadan kusursuz seslendirmesini sağlayan ve farklı dönem ve stil özelliklerini değişik tınılarla elde etmede kullanılan yol, yöntem ve becerilerin tümü olarak tanımlamıştır.” Piyano eğitiminde, teknik kazanımların niteliğine yönelik Neuhaus (akt. Yokuş, 2009, s. 9) řu öğeleri önemli görmektedir: “İyi bir piyanist en basit teknik öğeden (gamlar, arpejler, her çeşit pasaj çalışması, üçlüler, özellikle çift üçlüler ve altılılar, oktavlar) en karmaşık akor kombinasyonlarına kadar notaları harfi harfine, tam olarak alabilmelidir.”

Fink’e (1999) göre, piyano eğitiminde öğrenciler öncelikle psikomotor hareketlerinin (duruş, oturuş, el pozisyonları vb.) doğruluğundan haberdar olmalı; teknik kazanımlara ilişkin yararlı ve zararlı hareketler ile ilgili bilinçlendirilmelidir. Klavye gelişimi için, çeşitli niteliklerde karmaşık el koordinasyonlarının üstesinden gelinmesine yönelik farklı öğrenme stratejileri yolu ile öğrencilere rehberlik edilmelidir. Piyano eğitiminin bireyin kişisel gelişimine, algılama ve dikkat becerisinin gelişimine, hafızasının güçlenmesine katkı sağladığı bilinmektedir.

Hallam (2015) tarafından yapılan çalışmada da çalgı eğitiminin çocuklar ve yetişkinler üzerindeki etkisini ortaya koyan akademik araştırmalara yer verilmiştir. Özellikle piyano eğitiminin erken yaşta başlamasının çocuğun gelişimine katkıları deneysel çalışmalarla kanıtlanmıştır. Kullanılan nöropsikolojik testler ve beyin görüntüleme verileri ile desteklenen çalışmalar istatikselsel olarak analiz edilmiş ve müziğin bireyin gelişimi üzerindeki etkisi somut bir şekilde kanıtlamıştır.

Macar eğitimci L. Kardos’a göre “müzikle uğraşma, çalgı çalma çocuklara dikkatli ve sabırlı olmayı öğretmekte, onlara duygularını anlatma fırsatı vermektedir (akt. Demirova, 2008a). Bu deneyimle ses ve sessizliğin değerini, önemini bilmekte ve kavramaktadırlar. Müzikle tanışmaları yaşantılarını değeriftirmektedir. Müzik eğitimi alan çocuklarda ayrıca

zaman kavramı da daha farklı bir anlamda değerlendirilmektedir. Bunlar zamanı doğru kullanma, konsantrasyon ve dikkat özelliğidir.” Özçelik (2010) araştırmasında Kardos’un görüşüne paralel olarak piyano eğitimi yöntemlerinin yoğunlaşma becerisini geliştirdiği sonucuna varmıştır.

Piyano çalmada iki farklı dizekte, farklı anahtarlarda (sol-fa anahtarları), farklı ezgileri, farklı tartım özelliklerini doğru ve hatasız seslendirme, göz, el ve ayak işbirliği, çeşitli niteliklerde karmaşık el ve kas koordinasyonları, parmak numaraları, nüans özellikleri, çok sesli işitme yeteneği vb. etkinlikler bir arada gerçekleştirilmektedir. Bu etkinliklerin eksiksiz olarak gerçekleştirilebilmesi için yoğunlaşma ve yüksek düzeyde dikkat gerektirdiğine inanılmaktadır. ‘Dikkat’, piyano öğrenimi ve çalma sürecinde en temel unsur ve ilk evrelerinden biridir. “Dikkat, insanın bilgi işlem sisteminin temel bir bileşenidir” (Çağlar & Koruç, 2006, s. 60). Dikkat kelimesinin kökeni Latince bir kelime olan “concentrare” kelimesinden gelmiştir (Sürücü & Kula, 2016, s. 136). Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlüğüne (2005) göre ise dikkat “duygularla düşüncüyü bir şey üzerinde toplama, uyanıklık” olarak tanımlanırken, psikoloji sözlüğünde “algısal işlevleri, düşünceleri, duyuşal girdileri, bilişsel süreçleri, çevresel uyarıcıların bazılarını görmezden gelip bazılarını seçerek onlar üzerinde odaklaştırabilme, böylece seçilen uyarıcıları daha net algılayabilme ve bu süreçlerin tamamını iradi olarak kontrol edip yönlendirebilme yetisi” (akt. Budak, 2000, s. 45) olarak ifade edilmektedir. “Duyu organlarına gelen uyarıcıların, duyuşal kayıta fark edilerek işlenmek üzere kısa süreli belleğe gönderilebilmesi için dikkat ve algılama gereklidir. Bilgi seçimi uyarıcıya verilen tepki ile başlamakta, bu tepkiyi de dikkat ve algılama düzeyi sağlamaktadır” (Kurtuldu, 2012, s. 237).

Özolgun Kurt’un (2014) aktardığına göre “dikkatin bir uyarıcı sınıfının diğer uyarıcılara oranla, daha iyi algılanabilmesi için uyarıcılara ilişkin uyarılma eşiğinin dereceli ve seçici bir biçimde azaltılması faaliyetlerini içerdiğini belirtmektedirler.” Konu ile ilgili çalışmalar

incelendiğinde dikkatin; odaklanma, dikkatin sürdürülmesi ve yönelim tepkisi gibi üç temel bileşeni olduğu görülmektedir. Odaklanmış dikkat, bireyin belirlenmiş göreve ilişkin uygun uyaranlarını uygun olmayan uyaranlar arasından seçmesi ve bunlara yanıt vermesidir.

Dikkatin bu seçicilik özelliği, duyuşsal belleği etkileyerek, organizmanın, çevresinde bulunan birçok uyaran karşısında tutarlı davranmasını sağlamaktadır.

Anderson'a göre (akt. İnel, 2014) dikkatin yapısı üç temel çerçevede incelenebilir. Bunlar;

Genel uyarılmışlık hâli: Çevreye genel bir duyarlılık ve farkındalık düzeyi ve uyarıcıları almaya hazır olma.

Seçicilik: Önemli ve amaca uygun özellikleri araştırarak çevreyi tarama.

Yoğunlaşma: Dikkati bir noktada yoğunlaştırma ve dikkati sürdürmedir.

“Dikkat, genellikle başka şeyleri dışta bırakıp bir şey üzerine seçici şekilde odaklanma süreci olarak tanımlansa da bölünebilirlik özelliği taşımaktadır” (Soysal, Yalçın & Can, 2008). Baddeley'e göre dikkat, “seçici, bölünmüş ve sürdürülen dikkat olarak” bileşenlerine ayrılmış, Karaduman'a göre ise, klinik model açısından, dikkat, “odaklanmış dikkat, sürekli dikkat, seçici dikkat, değişen dikkat ve bölünmüş dikkat” olarak ayrılmıştır (akt. İnel, 2014, s. 10). Dikkat oldukça birleşik, yanıltıcı ve karmaşık bir gerçeklik olmasının yanında hassas bir olgudur. Bireyin özellikle çocukların dikkat kontrolü ya da denetimi ile ilgili sorunlar yaşaması ve yoğunlaşmakta zorluk çekmesi oldukça doğaldır.

Dikkat süresini etkileyen birçok faktörün olduğu bilinmektedir. Söz konusu faktörler alan kaynakları doğrultusunda içsel ve dışsal olarak iki ana grupta toplanmaktadır. Bu faktörlerden bazıları dikkati olumlu etkilerken bazıları ise dikkati olumsuz olarak etkilemektedir. Buna göre dikkati etkileyen olumlu ve olumsuz değişkenlerden bazıları şunlardır:

- Zihinsel Etmenler: Bireyin zekâ düzeyi, algı ve bellek süreçlerinin işleyişi
- Hazırbulunuşluk: Bir öğrenme yaşantısı açısından öğrencinin duyuşsal özelliklerinin, bilişsel yeterliliklerinin ve devinimsel becerilerinin uygunluk düzeyi

• Organizmanın içinde bulunduğu iç ve dış fiziksel uyarılar: iç fiziksel uyarılar, beslenme ve uyku eksikliği, yorgunluk vb.; dış uyarılar ise ısı, ışık, ses vb.

- Aşırı ya da yetersiz güdülenme
- Uygun bir ödül ve ceza sisteminden yoksunluk
- Geri besleme yetersizliği
- Amaç yoksunluğu ya da belirsizliği
- Başarısızlık endişesi
- Başarı hazzından yoksunluk
- Aşırı kaygı ve gerginlik
- Öğrenme yaşantısının bireyin iç dünyasındaki duygu durumuna uygun düşmemesi
- Eğitimde öğretmen merkezli öğretim stratejilerinin egemen olması
- Eğitim açısından ihmal edilme
- Erken ya da geç okula gitme
- Yaşanılan psikolojik sarsılmalar (anne-babanın ayrılması)
- Aşırı heyecan
- Hormonlara bağlı problemler (örneğin, tiroit bezinin aşırı çalışması)
- Organik problemler
- Çeşitli psikolojik, sosyal ya da zihinsel etmenler nedeniyle, bazı öğrencilerin yaşadıkları öğrenme güçlükleri (Aydın, 1999; Ulusoy, 2002).

Çocuklarda dikkat toplamayı etkileyen yukarıda sıralanan etmenler arasında yaş unsurunun önemli bir yere sahip olduğu düşünülmektedir. Yapılan araştırmalar dikkatin cinsiyetten çok yaşa bağlı olarak arttığını kanıtlamıştır (Arık & Ayçiçeği, 1990; Gözalan, 2013).

Bebeklik sırasında zihinsel enerji kontrolü en hızlı şekilde gelişmektedir (Gözalan, 2013). Dikkat kontrolü de bebeklik çağında başlamakta ve erken çocukluk döneminde hızla gelişmektedir (Anderson, 2002; Murat, 2015). Okul öncesi yıllarda çocuklar oyuncaklarıyla

oyarken ve televizyon izlerken dikkatlerini uzun süre odaklayabilmektedirler. Aynı zamanda dikkatlerini etkileyen gürültü gibi etkenlerin daha fazla farkında oldukları ve hatırlama görevlerinde dikkatlerinin daha sistematik olduğu bilinmektedir. Uzun süreli dikkat gerektiren görevlerde bireysel farklılıklar, 5 ya da 6 yaşlarında ortaya çıkmaktadır. Bireysel farklılıklar, aynı çocuğun farklı ortamlarda gözlenmesi ile de anlaşılabilir. Dikkat süresinin temel süreçlerin yeterliliği ile ilgili olabileceği gibi, çocuğun neyi başarmak istediği ile de ilgili olabileceği bilinmektedir (Gözalın, 2013). Bilişsel esneklik, hedef belirleme ve bilgi işleme ise 7-9 yaşlarında gelişmekte ve 12 yaşlarında olgunlaşmaktadır (Anderson, 2002; Murat, 2015). Piaget'ye göre (akt. Uluğbay, 2013) çocukların zekâ gelişimi özellikle 2-7 yaş ve 7-12 yaş arasında hızlanmaktadır. Orta çocukluk ve somut işlemler dönemi olarak da nitelendirilen 7 – 12 yaş çocuğunun fiziksel ve zihinsel gelişiminde önemli bilişsel ve duygusal ilerlemeler olmaktadır. Çocuk parça bütün ilişkisini eş zamanlı düşünebilmekte, problemin farklı boyutlarının olduğunu fark edip çözüme odaklanabilmektedir. Somut işlemlerde daha geniş akıl yürütme yeterliliği göstermektedir (Özdemir, Güzel Özdemir, Kadak & Nasıroğlu, 2012, s.581). Bu durum örneklem belirlenirken 7-12 yaş grubu çocukların seçilmesinde etkili olmuştur. Ayrıca konunun seçilmesinde belirtilen yaş grubundaki çocukların dikkat düzeylerinin ve becerilerinin gelişiminde müzik eğitiminin önemli bir yere sahip olabileceği inancı belirleyici olmuştur. Çünkü müzik eğitimi çocukların analiz, sentez, koordinasyon gibi yetilerinin gelişmesine ve bilinçli bir şekilde düşünce geliştirerek yaratıcılığa yönelmesine olanak sağlamaktadır.

Çocukların belirli zaman aralıklarında dikkatlerini topladıkları sürelerin yetişkinlerden çok farklı olduğu bilinmektedir. Konrad'a göre (akt. Yayıncı, 2007, s.14) "5-7 yaş arası çocukların bir saatlik bir zaman diliminde sadece 15 dakika, 7-10 yaşlarındaki çocukların ise bir saatte sadece 20 dakika dikkatlerini toplayabildikleri görülmektedir." Rapp ise (akt. Yayıncı, 2007,

s.14) “dikkat süresinin okula başlandığı ilk yıllarda 10 dakika olduğunu, (...) dikkat süresinin 10 yaşında 20 dakika, 14 yaşında 30 dakika olduğunu belirtmektedir.”

Rapp’ın araştırması ve diğer araştırmalardan hareketle çocuklarda dikkat süresinin yaşlara göre değiştiği ve ileriki yaşlarda sürenin yaş değişkenine göre arttığı anlaşılmaktadır. Dikkatin ve yoğunlaşmanın çocukların yaşına göre değiştiği, birçok etkenden olumlu ve/veya olumsuz olarak etkilendiği görülmektedir. Bu doğrultuda, çocukların yaşlarına göre değişen dikkat süreleri ölçüt alınarak eğitim-öğretim sürecinin oluşturulmasının gerektiği açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Ayrıca çocuklardaki dikkat süresinin eğitim-öğretim alanında anlama-anlatma ve uygulama aşamalarında ne derece önemli olduğu görülmektedir. Uzmanlar çocuklarda dikkatin ve gerekli uyaranlara yönelik yoğunlaşmanın geliştirilmesinde müzik eğitiminin etkili bir araç olabileceği, kişisel gelişim, problem çözme, kritik düşünme, analiz, sentez gibi becerilerin yanında dikkat ve insan zekâsının diğer normlarına yönelik üst düzey gelişim ve değişimin müzik eğitimi ile sağlanabileceği üzerinde durmaktadırlar.

Uzman müzik eğitimcileri müzik eğitiminin önemli boyutlarından birisi olan çalgı eğitiminin de, öğrencilerin kişilik gelişiminin sağlanması, duygu ve beceri yönünden kendilerini geliştirmesi, özgüvenli, sabırlı ve disiplinli olmayı öğrenmelerinin yanı sıra sürdürülebilir bir dikkat becerisine sahip olmaları açısından da büyük önem taşıdığını vurgulamaktadırlar. Erdal’a göre (2012, s.54) “müziğin temel elemanları (melodi, ritim, armoni) aracılığıyla çocuğun müziksel becerilerinin geliştirilmesi ve müzik eğitimi yoluyla müzik dışı becerilerinin geliştirilmesi (dikkat ve konsantrasyon, koordinasyon, disiplin, özgüven, beyin-kas koordinasyonu v.b.) mümkündür. Ülkemizde de yaygın olarak kullanılan piyano enstrümanı çalınırken iki farklı dizekte, farklı anahtarlarda (sol-fa anahtarları) yazılmış çeşitli tartımdaki ezgilerin doğru ve hatasız seslendirilmesi gerekmektedir. Bu karmaşık sayılabilecek görevlerin yerine getirilmesi kusursuz bir göz, el ve ayak işbirliğini zorunlu kılmaktadır. Sıralanan devinişsel davranışların yanı sıra piyano çalarken çok sesli işitme

yeteneği vb. etkinlikler bir arada gerçekleştirilebilmektedir. Söz konusu karmaşık etkinliklerin çocukların beyinlerindeki işlem merkezinin gelişimine çeşitli katkılar sağladığı bilinmektedir. Ayrıca piyano çalmanın sürekli dikkat ve odaklanma gerektirdiğine inanılmaktadır.

Canan'a (2015) göre müziğin beyin üzerindeki etkilerinin çocukların ilgisinin anne karnında başladığı, müziğin beyin plastisitesini etkilediği, seslerin beyindeki algılama sürecinde duygularda, bedende, kontrol merkezi üzerinde karmaşık tepkiler (göz yaşarması, kas gerginliğinin azalması vb.) rettiği, zihnin çalışma sisteminin temelini oluşturan özelliklerinden olduğu ve değiştirebildiği vb. söylenebilir. Canan (2015) piyano gibi zorlu bir müzik aletini renmenin kasların kontrolünde ciddi bir uzmanlaşma çalışması olduğunu belirtmekte, beyin görüntüleme çalışmalarının, piyano almayı renen insanların beyinlerinde, parmakların hareketiyle ilgili motor kontrol alanlarının büyüdüğünü gösterdiğini vurgulamaktadır. Bu büyüme, beyin kabuğunda hücrelerin bölünerek daha fazla sayıda hücre oluşturmasından ziyade, hücreler arası bağlantıların ve sinapsların sayısının artmasıyla ortaya çıkmakta ve çalışma ne kadar yoğun sürdürülürse motor alanlardaki büyüme o kadar ilerlemektedir (Canan, 2015).

Hannon ve Trainor (2007) ortaya koydukları çalışmada beyindeki dalgaları ölçen özel bir programla müziğin bebeklerde, çocuklarda ve yetişkinlerdeki etkisini incelemişlerdir. Yetişkinlere kıyasla yeni doğan bebeklerin beyinlerindeki tepkilerin yavaş ve pozitif dalgalar, 3 - 4 yaş civarında ise daha hızlı negatif dalgalar halinde olduğunu, yetişkin duyusuna da 18 yaş civarında erişildiğini belirtmektedirler. 6-12 yaş arasında sinirlerin hızla etkinleşmesine izin veren beyin st kortikal katmanındaki sinir liflerinin gelişmesi ile bu duyusal olgunlaşmanın örtüştüğünü, 4-6 yaşta müzik eğitimi alan çocukların tepkileri lldğnde müzik eğitiminin bu gelişimi hızlandırdığını belirtmişlerdir. Hannon ve Trainor'un (2007) araştırmasının bir bölümünde rastgele seçilmiş 6 yaş çocuklarına müzik ve drama eğitimi verilmiştir. Eğitim ncesi ve sonrası zekâ testi uygulanmıştır. Müzik dersi alan çocukların

zekâ testlerinde daha fazla artış saptanmıştır. Sözel kavrama, algısal düzenleme, dikkat toplama ve işlem hızı dâhil olmak üzere zekâ testinin dört belirleyici özelliğinde önemli gelişmeler elde edilmiştir. Çalışmanın bir bölümünde ise 8 yaş çocuklarına verilen 8 haftalık müzik eğitimi sonucunda dikkat gereksiniminin azaldığı ve işlemde kolaylık olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte müzik eğitiminin bilişsel işlem yapmadaki etkisi dikkat ve yürütme becerilerinde olumlu sonuç vermiştir.

Yukarıdaki araştırmalar müzik eğitiminin beyin gelişimine etkisini ortaya koymaktadır. Piyano eğitiminin dikkat becerisi üzerine etkisini ortaya koyan sınırlı sayıdaki araştırmalardan biri Demirova'nın (2008) araştırmasıdır. Demirova (2008, s. 58), araştırmasında piyano eğitiminin ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin dikkat toplama becerisine olumlu yönde etki ettiğini ortaya koymuştur. Kuşçu (2010) ise okul öncesi çocukların Orff Schulwerk yaklaşımı içeren müzik etkinlikleri sonucunda dikkat becerilerinin önemli düzeyde gelişme gösterdiğini belirtmektedir.

Yukarıda ortaya konulan gerek uluslararası gerekse ulusal araştırmalar doğrultusunda; çalışmaların genelde müzik eğitiminin özelde piyano eğitiminin çocukların gelişiminde önemli bir etkiye sahip olduğunu açık bir biçimde ortaya koydukları söylenebilir. Erken yaşta başlamaya elverişli çalgılar arasında bulunan piyanonun icrasında dikkatli çalışma ve uzun süreli konsantrasyon iki önemli unsurdur. Bütün ekollerin, eğitim sistemlerinin, öğretim programlarının uygulamasında da dikkat aynı şekilde önem taşımaktadır. Bu bağlamda araştırmada, Demirova (2008, s. 60) tarafından da “öğrencinin müzikal gelişimi ve onu piyano üzerinde uygulaması arasında bir köprü, bir araç” olarak nitelendirilen dikkatin piyano çalma ile ilişki durumu tespit edilmektedir.

1.1. Problem Durumu

Çocuğun eğitimi sürecinde, anne-babaları ve eğitimcileri en çok ilgilendiren konulardan biri hiç kuşku yok ki okul başarısıdır. (...) Okul başarısında rol oynayan

birçok etken vardır. Bu etkenlerin yanı sıra çocuğun dikkatini bir konu üzerinde toplayamaması da onun okul başarısında olumsuz yönde rol oynar. Bu sorun çocuk okula başladığı ve dikkatini bir konu üzerinde toplaması istendiği zaman ortaya çıkar. Oysa dikkatin bir konu üzerinde toplanması erken yaşlarda başlanılan eğitimle öğretilbilir (Özdoğan, 2001, s. 3).

Günümüzde insanların dikkat süreçleri ile ilgili bilgiler beyin görüntüleme çalışmalarına, hayvansal deneylere, elektrofizyolojik ve nöropsikolojik verilere göre elde edilmektedir (Kılıç, 2002).

Nathan'a göre (akt. Sürücü & Kula 2016) okullarda karşılaşılan sorunların % 30'unu dikkat sorunları oluşturmaktadır. Her geçen gün artan bu sorunun çözümüne yönelik eğitimciler çözüm yolları aramaktadırlar. Yapılan çalışmalar çocuklarda erken yaşta fark edilen dikkat sorunlarının müdahale edildiği takdirde çözülebileceğini ortaya koymaktadır.

Dikkat, anlaşılacağı üzere erken yaşlarda geliştirilebilecek bir beceridir. Çocukların dikkatlerini geliştirmeleri için spor ve sanat çalışmalarının yanı sıra; dikkatli dinleme çalışması, tangram, kelimelerin şifresini bulma, iki resim arasındaki farklılıkları bulma, resmin eksik parçalarını bulma, labirent çalışması, işaret testleri, kodlama çalışması, sözcük ve şifre oluşturma gibi çalışmalar yaptırılabilir (Bozan & Akay, 2012). Çocukların dikkatlerini toplayabilmeleri ve dikkat sürelerinin arttırılabilmesi için müzik eğitiminin etkili bir araç olabileceği araştırmacılar tarafından ortaya konulmaktadır. Ancak piyano eğitiminin çocukların dikkat becerileri üzerindeki etkisi birkaç araştırma dışında konu edilmemiştir. Bu doğrultuda, araştırmanın **problem cümlesi** 'Piyano eğitimi 7-12 yaş grubu çocukların dikkat becerisi üzerinde etkili midir?' şeklinde belirlenmiştir. Araştırma probleminin çözümüne olanak sağlayacağı düşünülen araştırma soruları aşağıdaki gibidir.

1.2. Araştırma Soruları

1. “Siyah beyaz okuma” test uygulamasında deney ve kontrol grubunun okuma hızlanmaları arasında fark var mıdır?
2. “Kare rengi söyleme” test uygulamasında deney ve kontrol grubunun söyleme hızlanmaları arasında fark var mıdır?
3. “Renkli kelimeleri okuma” test uygulamasında deney ve kontrol grubunun okuma hızlanmaları arasında fark var mıdır?
4. “Renkli kelimelerin rengini söyleme” test uygulamasında deney ve kontrol grubunun söyleme hızlanmaları arasında fark var mıdır?
5. “Renkli kelimelerin rengini söyleme” ile “Renkli kelimeleri okuma” test uygulamasındaki farkın ön test ve son test arasındaki değişimi gruplara göre farklılık göstermekte midir?
6. Deney ve kontrol grubunun yanlış sayılarındaki ön test ve son test değişiminde bir fark var mıdır?
7. Deney ve kontrol grubunun spontan düzeltme sayılarındaki ön test ve son test değişiminde bir fark var mıdır?

1.3. Amaç

Araştırmada, özengen piyano eğitiminin 7-12 yaş çocuklarının dikkat becerileri üzerine olan etki durumunun tespit edilmesi ve diğer çalışmalara katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

1.4. Önem

Bu araştırma;

1. Piyano eğitimi alan 7-12 yaş çocukların dikkat beceri durumları üzerindeki piyano eğitiminin etkisinin ortaya konulması bakımından,

2. Piyano eğitiminin çocuklarının dikkat becerileri üzerine etkisinin tespit edilmesine yönelik yapılan ilk çalışmalardan birisi olması bakımından,

3. Piyano eğitimi veren kurumlara, piyano dersi veren eğitimcilerle öğrencilerine ve konu ile ilgili yapılacak olan araştırmalara kaynak olması ve katkı sağlaması bakımından önemli görülmektedir.

1.5. Varsayımlar

Bu araştırmada,

1. Çocukların Stroop testi uygulamaları sırasında yönergelere içtenlikle, önemseyerek ve dikkatle yanıt verdikleri,
2. Stroop testinin dikkati ölçmede etkili bir araç olduğu varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırma;

1. Bursa ilinde 7-12 yaş grubunda piyano eğitimi alan 46 ve almayan 53 öğrenciyle,
2. Piyano eğitimine yönelik on dört haftalık uygulama süresiyle,
3. Öğrencilerin dikkat beceri durumlarının tespit edilmesi amacıyla kullanılan Stroop Renk-Kelime Testi ve Kişisel Bilgi Formuyla,
4. Stroop Renk-Kelime Testi üzerinde yapılan istatistiksel analizlerle sınırlandırılmıştır.

1.7. Tanımlar

Ajilite: Müzikte olması gereken çabukluk-çeviklik kavramını ifade eder.

Anahtar: Dizek üzerinde nota adlarının belirlenmesini sağlayan ana işaret (Say, 2002).

Armonik: Uyumlu ve kurallı bir biçimde birkaç partili olarak yazılan ya da seslendirilen müzik (Say, 2002).

Arpej: Müzikte bir akor seslerini birbiri ardı sıra çalmak, kırılarak seslendirilen akor (Say, 2002).

Dizek: Müzikte notaları yazmak için kullanılan beş paralel çizgiden ve dört boşluktan oluşan biçim.

Entonasyon: Müzikte ses yüksekliğinin doğru olması (Say, 2002).

Elektrofizyolojik: Kalbin işlevini ölçmek için kullanılan bir nevi görüntüleme sistemi.

Gam: Tonal sistem içerisindeki dizilere verilen ad (Say, 2002).

Koral: Koro (şarkıcılar topluluğu) ile söylenen.

Nöropsikoloji: İnsan beyninin işlevlerini zihinsel ve bedensel bütünlükle ele alan bilim dalı.

Orff – Schulwerk: Besteci Carl Orff ve dansçı Gunild Keetman tarafından oluşturulmuş, özel tasarlanmış ritmik çalgılar ile beden ritmi, hareket ve heceleme ile şarkı söylemeyi birleştiren bir eğitim yaklaşımıdır (Erdal, 2012) .

Plastisite: Beyinde işleve bağlı olarak meydana gelen şekil değişikliği (Canan, 2015).

Polifonik: Çoksesli müzik. İki veya daha fazla melodinin kendi bağımsız yolunda belirli kurallara göre ilerleyerek birliktelik oluşturması (Say, 2002).

Reproduksiyon: Bir sanat eserinin aslına uygun kalarak çoğaltılmasıdır.

Sinaps: Beyinde sinir hücrelerinin iletişimini sağlayan uzantılar (Canan, 2015).

Spontan düzeltme: Bireyin hatasını kendiliğinden fark edip düzeltebilmesini ifade eder.

Tartım: Müzikte ritim olarak da tanımlanır, vurgu ve seslerin süre değeri gibi iki değişken dayandırılır (Say, 2002).

Tonal: Batı müziğinde temel ses eksenini çevresinde ses perdelerinin belirli kurallara göre dizilimiyle bestelenen müzik.

2. Bölüm

Literatür

Bu bölümde, mevcut araştırmayla konu ve içerik bakımından benzerlik ve ortak noktaları bulunan çeşitli akademik çalışmalar yer almaktadır.

2.1. Uluslararası Araştırmalar

Stewart, Lauren, Hensen, Rik, Kampe, Knut, Walsh, Vincent, Turner, Robert, Frith ve Uta, (2003) tarafından yapılan çalışmada rastgele seçilen çalgı eğitimi almamış 24 (deney grubu n=12, kontrol grubu n=12) kişiye başta Müzikal Stroop testi uygulanmış ve beyin görüntüleme tekniği ile veriler elde edilmiştir. Deney grubuna 15 hafta boyunca haftada 90 dakika Yamaha elektronik org ile müzik eğitimi verilmiş, kontrol grubuna ise müzik dersi verilmemiştir. Her katılımcı için eğitim öncesi ve sonrası yapılan müzikal stroop testinin özelliklerinden olan nota okumalarındaki tepki süreleri ve hataları kaydedilmiştir. Deney grubu eğitim almadan önce oldukça anlamsız gelen müzik sembollerine ve parmak eşleştirmelerine tepki vermezken eğitimden sonra farkındalık oluşmuş ve bozucu etkiye karşı tepki göstermişlerdir. Kontrol grubunda ise böyle bir farkındalık olmadığı için bir değişim olmamıştır. Sadece nota okumanın veya dinlemenin beyni fazla geliştirmedeğini ama org çalma ile birlikte nota okuma ve dinleme eylemlerinde beynin her iki lobunun aktif çalıştığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak, çalgı eğitiminin nota okuma eylemiyle bütünleşmesi durumunda beynin aktif olması; nota okumanın notaların mekânsal karakteristiklerinin doğru tuşa basmak için rehberlik ettiği duyuşsal motor aktarımına sebep olduğu hipotezi desteklenmiştir.

Pavlov (2008) çalışma grubunu 6 ve 7 yaşındaki 66 çocuğun oluşturduğu çalışmasında çalgı eğitiminin sözel mantık, sözel bellek, mantık anlayışı, bilişsel ve psikomotor becerilerine etkisini ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmanın kontrol grubunu çalgı eğitimi almayan 25 çocuk, deney grubunu ise 14 tane yan flüt ve 27 tane piyano eğitimi alan toplam

41 çocuk oluşturmuştur. Çalışmanın başında tüm çocuklara dikkat, bellek ve algı testlerinden oluşan altı farklı nöropsikolojik test uygulanmıştır. Ön testte deney ve kontrol grubundan benzer sonuçlar elde edilmiştir. Sekiz aylık çalgı eğitimi sonucunda aynı testler her iki gruba da tekrar yapılmış, deney grubunun daha fazla gelişim gösterdiği sonucuna varılmıştır. Özellikle piyano çalan çocuklarda sözel mantık, sözel bellek, mantık anlayışı, bilişsel ve psikomotor becerilerinde hızlanma ve güçlenme görülmüştür.

Hyde, Lerch, Norton, Forgeard, Winner, Evans, ve Schlaug (2009) tarafından yapılan çalışmada müzik eğitiminin ve çalgı eğitiminin erken çocukluk döneminde beyin plastitesine etkisi incelenmiştir. Deney grubunda 15 çocuk kontrol grubunda ise 16 çocuk yer almış, yaş, cinsiyet, genel beceri seviyelerinin benzer olmasına dikkat edilmiştir. Öncelikle tüm çocuklara nöropsikolojik testler uygulanmış ve manyetik rezonans görüntüleme taraması ile beyin verileri elde edilmiştir. Deney grubuna haftada yarım saat klavyeli çalgılarla özel ders verilmiş, kontrol grubuna ise haftada 40 dakika grup ile birlikte şarkı söyleme ve ritim aletleriyle çalmayı içeren müzik eğitimi verilmiştir. 15 aylık eğitim süreci sonunda beyin ve davranış değişiklikleri test edilmiştir. Çalışmanın sonucunda deney grubundaki çocukların kontrol grubuna göre daha fazla beyin plastisitesinin eğitime bağlı değiştiğini, motor gelişimlerinin ve zihinsel kapasitelerinin arttığını, işitsel becerilerinin geliştiğini tespit etmişlerdir. Ayrıca uzun süreli çalgı eğitiminin çocuklarda nöroplastisiteyi kolaylaştırdığı için gelişim bozukluğu ve nörolojik hastalığı olanlara tavsiye etmişlerdir.

Dege, Kubicek ve Schwarzer (2011) tarafından yapılan araştırmada müzik dersleri ve zekâ arasındaki ilişkinin yönetsel fonksiyonlarla aracılık edildiği hipotezi incelenmiştir. Yönetsel fonksiyonlar, akışkan zekâ ve müzik derslerinin süresi 9 – 12 yaş arası çocuklardan oluşan bir grup için değerlendirilmiş ve hipotez doğrulanmıştır. Araştırmada her gün gerçekleştirilen enstrümental müzik uygulamasının yönetsel fonksiyonları ile müzik eğitiminin ket vurmaya engelleme düzeyini arttırdığı sonucuna varılmıştır. Yönetsel fonksiyonların müzik eğitimi ve

IQ arasındaki ilişkiye aracılık ettiğine dair bulgular, müzik derslerinin zekâyı dolaylı yönde etkilediği ve çocuklardaki yönetsel fonksiyonları güçlendirerek zekâ gelişimine katkıda bulunduğu düşünülmüştür.

Permiakova ve Tkhachenko (2016) tarafından yapılan benzer bir çalışma da çalışma grubunu 6 ve 7 yaşlarındaki 50 çocuk ile yapılmıştır. Deney grubunda piyanoya yeni başlayan 24, kontrol grubunda ise hiçbir çalgı çalmayan 26 çocuk yer almıştır. Moskova Devlet Üniversitesi Nöropsikoloji Laboratuvarında tüm çocuklara gerekli dikkat ve bellek testleri uygulanmıştır. Başta tüm çocukların genel düzeyleri birbirlerine yakın iken bir yılın sonunda piyano eğitimi alan çocukların çalmayanlara göre test sonuçlarında anlamlı farklar tespit edilmiştir. Piyano çalan çocukların özellikle motor gelişiminde 1,5 kat hız kazandıkları, psikolojik ve bilişsel becerilerinin geliştiği sonucuna varılmıştır. Aynı çalışmanın ikinci deney ve kontrol grubunu DEHB tanısı bulunan 10 erkek çocuğu oluşturmuştur. Bu çocuklardan 5 tanesine piyano eğitimi verilmiş diğer 5 tanesine ise hiçbir çalgı eğitimi verilmemiştir. Ön testte gerekli dikkat ve bellek testlerinde anlamlı farklılıklar bulunmazken bir yıllık piyano eğitimi sonucunda deney grubunda psikolojik anlamda istatistiksel olarak anlamlı farklar elde edilmiştir. Çalışmada DEHB tanısı bulunan çocukların gelişimlerine katkı sağlaması açısından piyano eğitimi tavsiye edilmiştir.

2.2. Ulusal Araştırmalar

Şendurur ve Akgül Barış (2002) tarafından hazırlanan ‘Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı’ başlıklı makale, müzik eğitiminin çocukların özellikle bilişsel başarıları üzerindeki etkisini ortaya koymak, genelde düşünüldüğü gibi müziğin sadece duygulara seslenmekle kalmayıp, duygular yoluyla akla seslendiğini, ayrıca her yaş grubundaki çocuğun bilişsel öğrenmelerinde de önemli ölçüde etkin bir rol oynadığını vurgulamak amacını taşımaktadır. Bu amaçla yurt dışında koynuyla ilgili yapılmış araştırmalar taranmış, bu araştırmaların ışığı altında Ankara Rıfat Ege Binnaz Ege Anadolu Lisesi 2. ve 3. Sınıf

öğrencilerinden toplam 26 öğrenci üzerinde mini bir araştırma yapılmıştır. Araştırmada müzik eğitimi alan ve almayan 2 gruptan oluşan öğrencilerin, yıl sonunda tüm derslerden aldıkları not ortalamaları karşılaştırılmıştır. İki grubun yıl sonu not ortalamaları gruplanarak, gruplar arasında frekans ve yüzde dağılımları alınmış, sonuç olarak müzik eğitimi alan grubun tüm derslerden daha başarılı olduğu saptanmıştır.

Demirova (2008b) tarafından hazırlanan ‘Piyano Eğitiminin İlköğretim Öğrencilerinin Dikkat Toplama Yetisine Etkisi’ başlıklı doktora tezi, ilköğretim öğrencilerinin dikkat toplama yetilerinin gelişiminde piyano eğitiminin rolünü saptamak amacıyla yapılmıştır. Araştırmada piyano eğitimi alan ilköğretim öğrencileri ile piyano eğitimi almayan öğrenciler arasında dikkat toplama yetisi bakımından fark olup olmadığını saptamak için Bourdon Testi ile özel tasarlanmış simge, grafik, desen, resim ve sembollerden oluşan ölçek uygulanmış; öğretmen ve velilerin görüşleri alınmıştır. Araştırmanın amacına ulaşabilmesi için çalışmada gruplu tarama modeli kullanılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda piyano eğitiminin ilköğretim öğrencilerinin dikkat toplama yetisine olumlu yönde katkıda bulunduğu saptanmıştır.

Özçelebi (2008) tarafından hazırlanan ‘5-6 Yaş Grubu Piyano Eğitimi Gören ve Piyano Eğitimi Görmeyen Çocukların Motor Becerilerinin Karşılaştırılması’ başlıklı yüksek lisans tezi, 5-6 yaş grubundaki çocukların aldıkları piyano eğitiminin motor becerilerinin gelişimine hangi yönde etki ettiğini saptamak, piyano eğitimi alan ve piyano eğitimi ve almayan aynı yaştaki çocukların motor becerileri bakımından farklılıklarını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocuklardan random (tesadüfi) olarak seçilmiş piyano eğitimi gören (n=11) ve piyano eğitimi alan (n=11) toplam 22 çocuktan oluşmuştur. Örneklem grupları içinde yer alan çocuklara hem motor becerileri ölçmeye yönelik Bruininks-Oseretsky Motor Beceri Testi’nin 3 bölümünden oluşan

4 alt test uygulanmıştır. Elde edilen verilerde piyano eğitiminin motor becerilerin gelişimi bakımından olumlu yönde ve anlamlı bir farklılık oluşturduğu saptanmıştır.

Yokuş (2009) tarafından hazırlanan ‘Piyano Eğitiminde Öğrenme Stratejilerinin Kullanılmasına Yönelik Etkinliklerin Performans Başarısına ve Üstbilişsel Farkındalığa Etkisi’ başlıklı doktora tezinde, piyano eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanılmasına yönelik etkinliklerin öğrencilerin piyano dersi bilgi düzeylerine, piyano performans başarısına ve üstbilişsel farkındalığa etkisinin saptanması amaçlanmıştır. Araştırmanın yöntemine dayalı olarak, piyano öğrencilerinin kendi öğrenmelerini düzenlemelerine yönelik, öğrenme stratejilerini etkili bir biçimde kullanmalarını sağlamak ve öğrenmedeki farkındalık düzeylerini arttırmak amacıyla; programlandırılmış (dizgeli) eğitim modeline göre, öğrenme stratejilerinin kullanılmasına yönelik etkinlikleri içeren, 14 haftayı kapsayan ve 14 üniteden oluşan bir piyano dersi öğretim programı hazırlanmıştır. Deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırma, ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen modeline göre tasarlanmıştır. Deney grubundaki öğrencilerin uygulama süreci sonunda piyano dersi bilgi düzeylerinde, piyano performans başarılarında ve üstbilişsel farkındalık düzeylerinde deney grubunun lehine artış olduğu görülmüştür.

Özçelik (2010) tarafından hazırlanan ‘Suzuki Yetenek Eğitimi ve Bartok Mikrokosmos Yöntemleriyle Özengen Piyano Eğitiminde Yoğunlaşma Becerisi’ başlıklı çalışmada Suzuki ve Mikrokosmos yöntemleriyle özengen piyano eğitiminde yoğunlaşma becerisi incelenmiştir. Araştırmanın modeli eşitlenmemiş kontrol gruplu yarı deneysel modeldir. Yoğunlaşma testleri video kayıtları, yoğunlaşma becerileri ölçme aracı ile üç gözlemci tarafından değerlendirilmiştir. Piyano eğitimi yöntemlerinin yoğunlaşma becerisini geliştirdikleri görülmüştür. Ayrıca Suzuki Yetenek ve Bartok Mikrokosmos yöntemleriyle düzenlenen özengen piyano eğitiminin, yoğunlaşma becerisini geliştirdikleri belirlenmiştir.

Kuşçu (2010) tarafından hazırlanan ‘Orff-Schulwerk Yaklaşımı İle Yapılan Müzik Etkinliklerinin Okulöncesi Dönemdeki Çocukların Dikkat Becerilerine Etkisi’ başlıklı yüksek lisans tezinde, Orff-Schulwerk yaklaşımı kullanılarak yapılan müzik etkinliklerinin 5-6 yaş çocukların dikkat becerilerine etkisi incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2009–2010 öğretim yılında Konya ili, Selçuklu ilçesi, Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi İhsan Doğramacı uygulama anaokulunda eğitim alan ve yansız atama ile seçilen beş-altı yaş grubu anaokulu çocuklarından oluşmaktadır. Araştırmaya, 10 deney grubuna ve 10 kontrol grubuna olmak üzere toplam 20 çocuk dahil edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu oluşturulurken cinsiyet değişkeni göz önünde bulundurulmuştur ve gruplara eşit dağılım yapılmıştır. Araştırmanın anaokulu çocuklarının dikkat toplama becerilerini belirlemek amacıyla Frankfurter Dikkat ve Konsantrasyon Testi kullanılmıştır. Test, çocuklara deneme öncesi ve sonrasında uygulanmış; ayrıca deneme grubuna 20 hafta sonra tekrar uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda deney grubundaki çocukların dikkat becerilerinin önemli ölçüde geliştiği kaydedilmiştir.

3. Bölüm

Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, verilerin toplanması ve çözümlenmesine yer verilmektedir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada, piyano eğitiminin 7-12 yaş grubu öğrencilerin dikkat becerilerine etkisi araştırıldığından nicel araştırma yöntemlerinden deneysel araştırma modeli kullanılmıştır. Deneysel araştırma modeli, “neden-sonuç ilkelerini belirlemeye çalışmak amacıyla, doğrudan araştırmacının kontrolü altında, gözlenmek istenen verilerin üretildiği araştırma modellerdir” (Karasar, 2005, s. 87). Araştırmada, deneysel araştırma modellerinden ön test-son test kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Ön test-son test kontrol gruplu desende, “yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunmaktadır. Bunlardan biri deney, diğeri ise kontrol grubu olarak kullanılmaktadır. Her iki grupta da deney öncesi ve deney sonrası ölçmeler yapılmaktadır” (Karasar, 2005, s. 97).

Mevcut araştırmada da her iki gruba deney öncesi ölçme yapılarak dikkat becerileri ölçülmüştür. Deney grubuna haftada 1 saat olmak üzere 14 hafta süresince geleneksel yöntemlerle piyano dersi verilmiş, veliler ile yapılan işbirliği neticesinde öğrencilerin ders harici de evde piyano çalışmaları sağlanmıştır. Uygulama sonunda gerek deney gerekse kontrol grubuna yeniden ölçme yapılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında Bursa’da özel ilköğretim okullarında öğrenim gören, piyano eğitimi alan (deney grubu n=46) ve almayan (kontrol grubu n=53) 7-12 yaş arasındaki 99 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmanın 55’i deney, 55’i kontrol grubunda olmak üzere toplam 110 kişiyle yapılması planlanmış ancak kişisel nedenlerden dolayı son teste katılmayan öğrenciler analizden çıkartılmış ve

araştırmada 53’ü kontrol, 46’sı deney grubunda olmak üzere toplam 99 öğrenciden elde edilen veriler kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunun belirlenmesinde amaçlı ve benzeşik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. “Amaçsal (amaçlı) örnekleme, olası ve seçkisiz olmayan örnekleme yaklaşımıdır. Amaçsal örnekleme çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanır” (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2010, s.89). “Benzeşik örnekleme ise, evrenden araştırmanın problemi ile ilgili olarak benzeşik bir alt grubun, durumun seçilerek çalışmanın burada yapılmasını tanımlar” (Büyüköztürk ve ark., 2010, s. 90). Deney grubu, Bursa ilinde bulunan özel ilköğretim okullarında öğrenimlerini sürdürmekte olan ve özengen piyano eğitimi alan yaşları 7 ile 12 arasında değişen 34 kız ve 12 erkek çocuktan oluşmaktadır (Tablo 1). Kontrol grubunda yer alan çocuklar ise, Özel Nilüfer Yönder İlkokulu ve Ortaokulunda okuyan özengen piyano eğitimi ile başka bir enstrüman dersi almayan ve dikkat geliştireceğine inanılan diğer etkinlikleri yapmayan 7-12 yaş grubu 53 öğrenciden oluşmaktadır. Kontrol grubu oluşturulurken deney grubundaki kız ve erkek öğrenci sayıları ile yaş dağılımlarının eşit olmasına özen gösterilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1

Deney ve kontrol grubunun cinsiyet ve yaş dağılımı

Yaş	Deney Grubu						Kontrol Grubu					
	<u>K</u>		<u>E</u>		<u>Toplam</u>		<u>K</u>		<u>E</u>		<u>Toplam</u>	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
7	8	17,39	2	4,35	10	21,74	7	13,21	4	7,55	11	20,75
8	2	4,35	1	2,17	3	6,52	3	5,66	1	1,89	4	7,55
9	6	13,04	4	8,70	10	21,74	6	11,32	5	9,43	11	20,75
10	4	8,70	2	4,35	6	13,04	6	11,32	1	1,89	7	13,21
11	5	10,87	0	0,00	5	10,87	6	11,32	0	0,00	6	11,32

12	9	19,57	3	6,52	12	26,09	12	22,64	2	3,77	14	26,42
Toplam	34	73,91	12	26,09	46	100,00	40	75,47	13	24,53	53	100,00

3.2.1 Deney grubu seçilme ölçütleri. Deney grubu oluşturulurken aşağıdaki hususlar üzerinde durulmuştur:

Seçilen çocukların;

- 7-12 yaş arasında olmaları,
- Psikolojik (DEHB, ÖÖG vs.) ve fiziksel (görsel, işitsel vs.) şikâyetlerinin olmaması,
- En az 2 ay önce piyano eğitimine başlamış olmaları.

3.2.2. Kontrol grubu seçilme ölçütleri. Kontrol grubunun seçiminde aşağıdaki özelliklere dikkat edilmiştir;

Seçilen çocukların;

- Piyano veya başka bir enstuman çalmıyor olmaları ve dikkat geliştireceğine inanılan diğer etkinlikleri yapmıyor olmaları,
- 7-12 yaş arasında olmaları,
- Psikolojik (DEHB, ÖÖG vs.) ve fiziksel (görsel, işitsel vs.) şikâyetlerinin olmaması.

3.3. Veri Toplama Araçları

Ülkemizde Türk kültürü için standardizasyonu ve Türk çocukları üzerinde güvenilirlik ve geçerlilik çalışmalarının yapıldığı nöropsikolojik testler bulunmaktadır (Doğuştepe Dinçer & Karakaş, 2011). Bu testler normal çocukların dikkat ve bellek yetilerini değerlendirmek veya teşhis koymak amaçlı kullanılmaktadırlar. Stroop Testi, İşaretleme Testi, Benton Görsel Bellek Testi, Bender – Gestalt Testi, Frostig Gelişimsel Görsel Algı Testi, Gesell Gelişim Testi vb. çocuklar için sıklıkla kullanılan testlerdendir. Dikkat testleri arasındaki ilişkiyi araştırmak ve sürecin yapısı hakkında bilgi edinmek için yapılmış çalışmada bahsi geçen nöropsikolojik testler kullanarak farklı dikkat türleri ölçülmüştür (Doğuştepe Dinçer &

Karakaş, 2008). Mevcut araştırmanın ölçme aracı olan Stroop Renk - Kelime Testinin de kullanıldığı söz konusu çalışmada odaklanmış dikkat ile sürekli dikkat türlerinin birbirleriyle ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Piyano geniş ses aralığı ve çok sesli çalınabilme özelliğine sahip olması nedeniyle diğer çoğu müzik aletinden farklı olarak aynı anda sol anahtarı (ince seslerin anahtarı) ve fa anahtarındaki notaların (kalın seslerin anahtarı) seslendirilmesini olanaklı kılmaktadır. Aynı anda her iki dizek üzerindeki anahtarlara göre farklılık gösteren notaların (ör. Sol anahtarındaki 1. çizgide yer alan mi notası, fa anahtarına göre sol notasıdır) çalınması öğrenciyi sürekli dikkatin bozucu etkisine maruz bırakmaktadır. Bu özelliğinden ötürü araştırmaya katılan öğrencilerin dikkat düzeylerine yönelik verileri ‘Stroop Renk-Kelime Testi’ kullanılarak elde edilmiştir. Stroop Testi frontal bölge faaliyetini yansıtan nöropsikolojik bir testtir. Bu testi geliştirirken nesne veya renk isimlerini söylemenin bunlarla ilgili kelimeleri okumadan daha uzun zaman aldığı McKeen Cattell (1886) tarafından keşfedilmiş, olayın temelde bir “renk-kelime bozucu etkisi” (color-word interference effect) olduğu ise Stroop tarafından 1935 yılında gösterilmiştir. Glaser ve Glaser’e göre (akt. Karakaş, Erdoğan, Sak, Soysal, Ulusoy, Yüceyurt Ulusoy, Alkan, 1999) Stroop Testi üç temel süreci yansıtmaktadır: seçici dikkat, okuma ve renk söyleme. Ayrıca, bilgi işleme hızı ile otomatik ve paralel işleme modellerinin çalışılmasında sıklıkla kullanılan kritik bir deneysel görev niteliğindedir. MacLeod’a göre (akt. Karakaş ve diğerleri 1999, s. 77) bu özellikleri nedeniyle test yalnızca normal insanın bilişsel süreçlerini değil, pek çok değişik psikiyatrik ve nörolojik rahatsızlıkların değerlendirilmesinde de kullanılmaktadır.

Karakaş ve Doğuştepe Dinçer’e (2011) göre Stroop testinin ölçtüğü bilişsel özellikler odaklanmış dikkat, seçici dikkat, tepki ketlemesi, bozucu etkiye direnç ve bilgi işleme hızıdır. “Stroop bozucu etkisi olarak bilinen olay ketleme yapamamaktan; renk isimlerini söylemenin,

renkleri ifade eden kelimeleri okumadan daha uzun zaman almasından kaynaklanmaktadır” (Karakaş & Doğuštepe Dinçer, 2011, s. 21).

İfade ettiği renkten farklı bir renk kullanılarak basılmış renk isimlerinin söylenmesi özelliği etrafında düzenlenmiş ve bireysel olarak uygulanan değişik Stroop testleri de bulunmaktadır. Bunlar, 5'er maddelik 10 sıradan oluşan 3 kartlı orijinal Stroop (1935) testi, toplam 100 maddeden oluşan 3 kartlı Nehemkis ve Lewinsohn (1972) formu, 178 maddeden oluşan tek kartlı Dodril (1978) formu ve 4'er maddelik 6 sıradan oluşan 3 kartlı Victoria (Regard, 1981) formu (akt. Karakaş & Doğuštepe Dinçer, 2011, s. 22). Ayrıca Stroop testinin renk ve kelime öğeleri yerine müzik işaretlerinin yer aldığı (The Musical Stroop Effect) testi de mevcuttur (Gregorie, Perruchet, Poulin- Charronnat, 2013, s. 269).

Mevcut araştırmada öğrencilerin demografik özellikleri ile kişisel bilgilerinin toplanması için kayıt formu oluşturulmuş (Ek 4), verilerin toplanmasında Elmastaş (2000) tarafından 7 – 12 yaş grubunda geçerliği yapılmış olan 4 bölümlü Stroop Renk-Kelime Testi kullanılmıştır (Ek 2). Veriler Stroop Testi Kayıt Formu üzerine kaydedilmiştir (Ek 3). Uygulanan stroop renk-kelime testinin bölümleri aşağıda açıklanmaktadır (Ek 2).

1. Kart - “Siyah Beyaz Okuma” (SBO);

Beyaz zemin üzerine siyah olarak basılmış renk isimleri orijinal Stroop testinin bir özelliğidir. Bu bölüm okuma ve bilgi işleme hızının temel düzeyini belirleyen kontrol koşulları niteliği taşımaktadır.

2. Kart - “Kare Rengi Söyleme” (KRS);

Beyaz zemin üzerine basılmış kırmızı, mavi ve yeşil kareleri isimlendirmek renk söyleme ve bilgi işleme hızının temel düzeyini belirleyen kontrol amaçlı bir bölümdür.

3. Kart- “Renkli Kelime Okuma” (RKO);

Beyaz zemin üzerine basılmış farklı renklerdeki renk isimlerinin okunması istenir. Her kelimenin basımında kullanılan renk ile kelimenin ifade ettiği rengin farklı olması Stroop

testlerinin temel uyarıcısıdır. Renkli basılmış renk isimlerinin söylendiği bu bölüm bozucu etkiyle ilgilidir.

4. Kart - “Renkli Kelimelerin Rengini Söyleme” (RKRS).

Beyaz zemin üzerine basılmış farklı renklerdeki renk isimlerinin bulunduğu bölümde renklerin renginin söylenmesi istenir.

Stroop etkisi, sözcüğün yazılışındaki renk ile ifade ettiği rengin farklı olması halinde ortaya çıkmaktadır. Bu bölüm Stroop bozucu etkisi olarak nitelendirilir çünkü kelimenin rengini söylemeye odaklanan birey aynı anda kelimenin renk ismini de okuma eğilimindedir. Bu eğilime rağmen kelimenin rengini söyleyebilme; esnekliği, algısal kurulum, dikkat ve davranışı kaydırabilme yetenekleri gerektirmektedir. Stroop testlerinin renk söyleme ve okuma (odaklanmış dikkat) dışında seçici dikkati ölçtüğü belirtilmiştir (Karakaş & Doğuştepe Dinçer, 2011; Karakaş ve diğerleri, 1999; Kılıç, Koçkar, Irak, Şener & Karakaş, 2002).

3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Veriler Stroop Renk-Kelime Testi aracılığıyla toplanmış ve istatistiksel olarak çözümlenmiştir. Testin uygulanmasından önce her iki grubun öğrencileri de bilgilendirilmiş, uygulama için gerekli olan izinler deney grubu için öğrencilerin ailelerinden (Ek 5), kontrol grubu için ise MEB’den alınmıştır (Ek 1). Stroop Renk-Kelime Testinin uygulanma aşamasında önce ortam hazırlanmış ve gerekli materyaller masa üzerine yerleştirilmiştir. Öğrencilerin dikkatlerini dağıtacak ses, ışık vb. dış etkenler kontrol altına alınmıştır. Uygulamaya başlamadan önce Stroop Renk-Kelime Testi yönergesi öğrencilere okunmuştur. Testin nasıl çözüleceğine ilişkin açıklamalar yapılmıştır. Ardından yukarıda belirtilen sıra ile kartlar öğrencilere uygulanmış, her bölümün süresi ve hata sayısı kaydedilmiştir. Uygulama yaklaşık 10 dakika içinde tamamlanmıştır. Sağlıklı bireyler üzerinde yapılan bu çalışmada test bölümlerinin nöropsikolojik değerlendirme puanlarına yer verilmemiş, piyano eğitimi alan ve almayan çocukların dikkat becerileri arasındaki farklılık üzerinde durulmuştur.

Verilerin çözümlenmesi karma faktöriyel desen kullanılarak yapılmıştır. Fraenkel, Wallen ve Hyun'a (2012) göre, “faktöriyel desenler, en az biri manipüle edilen iki veya daha fazla bağımsız değişken içeren deneysel tasarımlardır”. Field (2013), “faktöriyel desenleri, bağımsız değişkenlerin farklı veya aynı gruplar kullanılarak ölçülüp ölçülmediğine göre sınıflandırır”. Bağımsız değişkenler farklı gruplar kullanılarak ölçülürse (varyans kaynağı gruplar arası), tasarım bağımsız faktöriyel desen olarak adlandırılır ve aynı grup kullanılarak ölçülürse (varyans kaynağı grup içi), tasarım tekrarlanan faktöriyel desen denir. Eğer bazı bağımsız değişkenler farklı gruplardan alınan verilerle, bazı bağımsız değişkenler aynı gruptan verilerle ölçüldüyse, tasarımlara karma desen denir. Hem gruplar arası hem de grup içi faktörleri barındırması dolayısıyla karma desen olan bu çalışmada iki bağımsız değişken (faktör) bulunmaktadır. Gruplar arası faktör olarak iki düzeye sahip olan grup faktörü (piyano ders grubu - kontrol grubu), grup içi faktör olarak da iki düzeye sahip olan zaman faktörü (ön test - son test) ele alınmıştır. Verilerin analizinde SPSS 23.0 paket programı ile 2x2 karışık ANOVA'lar kullanılmıştır. Bağımsız faktörleri grup (piyano ders grubu - kontrol grubu) ve zaman (ön test-son test) olarak belirlenmiştir. Bağımlı değişkenler Siyah Beyaz Okuma (SBO), Kare Rengi Söyleme (KRS), Renkli Kelime Okuma (RKO) ve Renkli Kelimelerin Rengini Söyleme (RKRS), Renkli Kelimelerin Rengini Söyleme ile Renkli Kelimeleri Okuma Arasındaki Süre Farkı, Grupların Yanlış Sayıları, Grupların Spontan Düzeltme Sayılarıdır. Her bağımlı değişken için farklı ANOVA'lar kullanılmıştır.

4. Bölüm

Bulgular

Bu bölümümde toplanan veriler ışığında elde edilen bulgulara yer verilmektedir.

4.1. Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bu bölümde siyah beyaz okuma test uygulamasında deney ve kontrol grubunun okuma hızları ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 2

SBO puanlarına ilişkin betimsel istatistikler

Test	Grup	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
Ön Test	Kontrol Grubu	41.99	18.276	53
	Deney Grubu	42.27	20.437	46
Son Test	Kontrol Grubu	34.87	9.360	53
	Deney Grubu	30.46	8.572	46

Siyah beyaz okumaya ilişkin betimsel istatistikler Tablo 2’de verildiği gibidir. Her iki grubun da okuma hızı ön test ve son test sonuçlarına göre benzerlik göstermektedir. Deney grubunun son testte daha fazla hızlandığı görülmüştür.

Tablo 3

SBO puanlarının analizi

Varyans Kaynağı	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<u>Grup içi</u>					
Test	4414.7	1	4414.67	49.384	<.001
Test * Grup	271.1	1	271.07	3.032	0.085
Residual	8671.2	97	89.39		

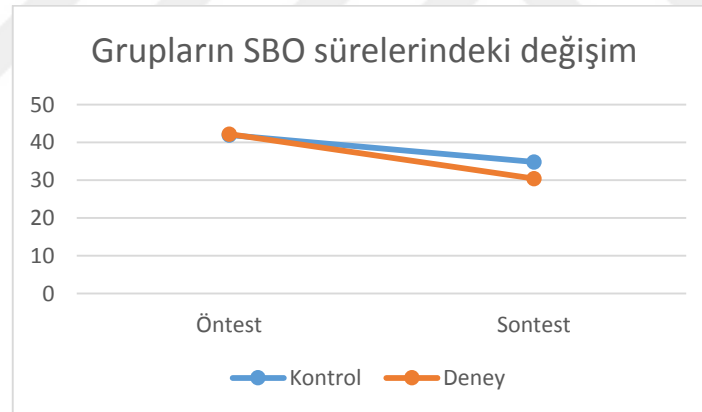
Gruplar arası

Grup	209.9	1	209.9	0.576	0.450
Residual	35353.7	97	364.5		

SBO süreleri incelendiğinde test değişkeninin ana etkisinin anlamlı olduğu görülmektedir, $F(1, 97) = 49.384, p = <.001$. Bu durum, cevap süreleri grup gözetmeksizin ele alındığında son testteki cevapların ($M = 32.82$) ön testteki cevaplardan ($M = 42.12$) daha hızlı olduğunu göstermektedir.

Grup değişkeninin ana etkisi anlamlı bulunmamıştır, $F(1, 97) = 0.576, p = 0.450$. Bu durum, test değişkeni göz ardı edildiğinde kontrol grubunun cevap süreleri ($M = 38.43$) ile deney grubunun cevap süreleri ($M = 36,37$) arasında anlamlı fark olmadığını göstermektedir.

Test * Grup etkileşimi anlamlı bulunmamıştır, $F(1, 97) = 3.032, p = 0.085$. Bu durum deney grubundaki hızlanışın (ön test = 42.27, son test = 30.46), kontrol grubundaki hızlanıştan (ön test = 41.99, son test = 34.87) anlamlı derecede fazla olmadığını göstermektedir.

Şekil 1 Grupların SBO sürelerindeki değişimi

Şekil 1’de görüldüğü gibi iki grubun da cevap süreleri kısalmıştır. Deney grubu, kontrol grubundan her ne kadar daha fazla hızlanmış gibi görünse de bu durum istatistiksel olarak anlamlı bulunamamıştır.

4.2. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bu bölümde kare rengi söyleme test uygulamasında deney ve kontrol grubunun söyleme hızları ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 4

KRS puanlarına ilişkin betimsel istatistikler

Test	Grup	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
Ön Test	Kontrol Grubu	51.27	13.87	53
	Deney Grubu	50.23	13.54	46
Son Test	Kontrol Grubu	47.72	12.54	53
	Deney Grubu	42.27	12.05	46

Kare rengi söylemeye ilişkin betimsel istatistikler Tablo 4’de verildiği gibidir. Her iki grubun da ön testteki kare rengi söyleme hızları benzerlik göstermiş, son testte deney grubu öğrencilerinin cevap süreleri daha da kısalmıştır.

Tablo 5

KRS puanlarının analizi

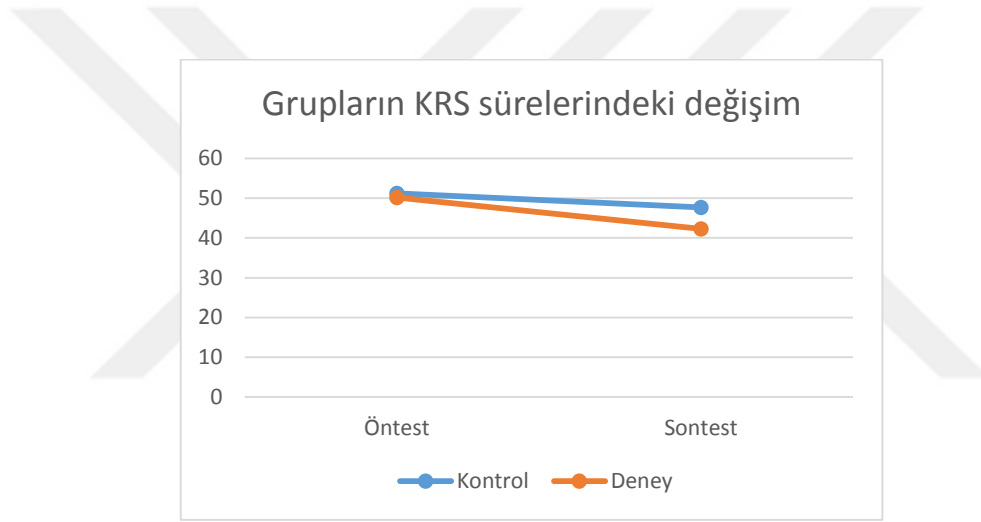
Varyans Kaynağı	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
<u>Grup içi</u>					
Test	1630.1	1	1630.09	88.66	< .001
Test * Grup	240.1	1	240.05	13.06	< .001
Residual	1783.5	97	18.39		
<u>Gruplar arası</u>					
Grup	518.3	1	518.3	1.613	0.207
Residual	31174.8	97	321.4		

KRS süreleri incelendiğinde test değişkeninin ana etkisinin anlamlı olduğu görülmektedir, $F(1, 97) = 88.66, p = <.001$. Bu durum, cevap süreleri grup gözetmeksizin ele alındığında son

testteki cevapların ($M = 45.19$) ön testteki cevaplardan ($M = 50.78$) daha hızlı olduğunu göstermektedir.

Grup değişkeninin ana etkisi anlamlı bulunmamıştır, $F(1, 97) = 1.613, p = 0.207$. Bu durum, test değişkeni göz ardı edildiğinde kontrol grubunun cevap süreleri ($M = 49.50$) ile deney grubunun cevap süreleri ($M = 46.25$) arasında anlamlı fark olmadığını göstermektedir.

Test * Grup etkileşimi anlamlı bulunmuştur, $F(1, 97) = 13.06, p = <.001$. Bu durum deney grubundaki hız artışının (ön test = 50.23, son test = 42.27), kontrol grubundaki hız artışından (ön test = 51.27, son test = 47.72) anlamlı derecede fazla olduğunu göstermektedir.

Şekil 2 Grupların KRS sürelerindeki değişimi

Şekil 2’de görüldüğü gibi deney grubu, kontrol grubundan anlamlı derecede daha fazla hızlanmıştır.

4.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bu bölümde renkli kelimeleri okuma test uygulamasında deney ve kontrol grubunun okuma hızları ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 6

RKO puanlarına ilişkin betimsel istatistikler

Test	Grup	M	SD	N
------	------	-----	------	-----

Ön Test	Kontrol Grubu	43.37	18.204	53
	Deney Grubu	43.80	21.596	46
Son Test	Kontrol Grubu	38.09	12.689	53
	Deney Grubu	33.44	9.833	46

Renkli kelime okumaya ilişkin betimsel istatistikler Tablo 6’da verildiği gibidir. Grupların ön testte cevap süreleri nerdeyse eşit durumdayken son testte deney grubu öğrencilerinin cevap süreleri daha fazla kısalmıştır.

Tablo 7

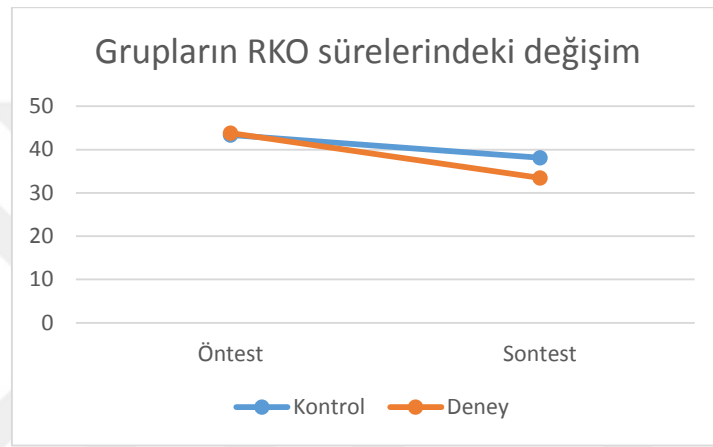
RKO puanlarının analizi

Varyans Kaynağı	SS	df	MS	F	P
<u>Grup içi</u>					
Test	3012.1	1	3012.13	43.969	< .001
Test * Grup	318.4	1	318.39	4.648	0.034
Residual	6645.1	97	68.51		
<u>Gruplar arası</u>					
Grup	218.9	1	218.9	0.479	0.490
Residual	456.7	97	456.7		

RKO süreleri incelendiğinde test değişkeninin ana etkisinin anlamlı olduğu görülmektedir, $F(1, 97) = 43.969$, $p = <.001$. Bu durum, cevap süreleri grup gözetmeksizin ele alındığında son testteki cevapların ($M = 35.93$) ön testteki cevaplardan ($M = 43.57$) daha hızlı olduğunu göstermektedir.

Grup değişkeninin ana etkisi anlamlı bulunmamıştır, $F(1, 97) = 0.476$, $p = 0.490$. Bu durum, test değişkeni göz ardı edildiğinde kontrol grubunun cevap süreleri ($M = 40.73$) ile deney grubunun cevap süreleri ($M = 38.62$) arasında anlamlı fark olmadığını göstermektedir.

Test * Grup etkileşimi anlamlı bulunmuştur, $F(1, 97) = 4.648$, $p = 0.034$. Bu durum deney grubundaki hız artışının (ön test = 43.80, son test = 33.44), kontrol grubundaki hız artışından (ön test = 43.37, son test = 38.09) anlamlı derecede fazla olduğunu göstermektedir.

Şekil 3 Grupların RKO sürelerindeki değişimi

Şekil 3'te görüldüğü gibi deney grubu, kontrol grubundan anlamlı derecede daha fazla hızlanmıştır.

4.4. Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bu bölümde renkli kelimelerin rengini söyleme test uygulamasında deney ve kontrol grubunun söyleme hızları ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 8

RKRS puanlarına ilişkin betimsel istatistikler

Test	Grup	M	SD	N
Ön Test	Kontrol Grubu	105.04	43.42	53
	Deney Grubu	100.09	34.14	46

Son Test	Kontrol Grubu	94.58	43.14	53
	Deney Grubu	81.54	30.68	46

Renkli kelimelerin rengini söylemeye ilişkin betimsel istatistikler Tablo 8’de verildiği gibidir. Deney grubunun ön testte ve son testte kontrol grubuna göre daha kısa sürede bu bölümü tamamladıkları görülmüştür.

Tablo 9

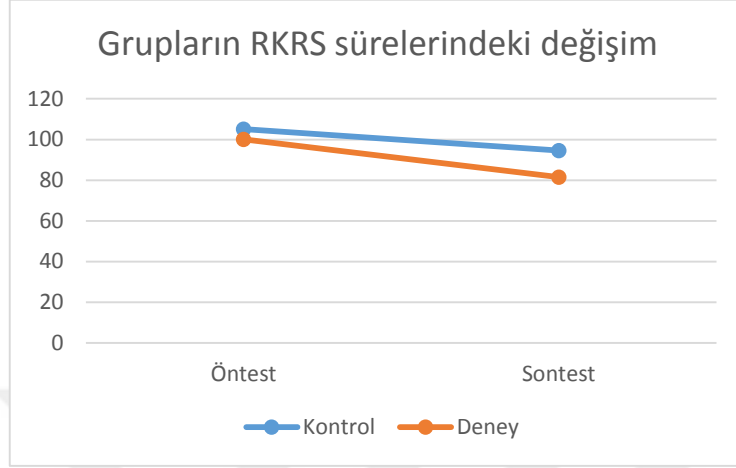
RKRS puanlarının analizi

Varyans Kaynağı	SS	df	MS	F	P
<u>Grup içi</u>					
Test	10360.2	1	10360.2	44.165	< .001
Test * Grup	805.3	1	805.3	3.433	0.067
Residual	22754.3	97	234.6		
<u>Gruplar arası</u>					
Grup	3986	1	3986	1.449	0.232
Residual	266879	97	2751		

RKRS süreleri incelendiğinde test değişkeninin ana etkisinin anlamlı olduğu görülmektedir, $F(1, 97) = 44.165$, $p = <.001$. Bu durum, cevap süreleri grup gözetmeksizin ele alındığında son testteki cevapların ($M = 88.52$) ön testteki cevaplardan ($M = 102.74$) daha hızlı olduğunu göstermektedir.

Grup değişkeninin ana etkisi anlamlı bulunmamıştır, $F(1, 97) = 1.449$, $p = 0.232$. Bu durum, test değişkeni göz ardı edildiğinde kontrol grubunun cevap süreleri ($M = 99.81$) ile deney grubunun cevap süreleri ($M = 90.82$) arasında anlamlı fark olmadığını göstermektedir.

Test * Grup etkileşimi anlamlı bulunmamıştır, $F(1, 97) = 3.433, p = 0.067$. Bu durum deney grubundaki hızlanışın (ön test = 100.09, son test = 81.54), kontrol grubundaki hızlanıştan (ön test = 105.04, son test = 94.58) anlamlı derecede fazla olmadığını göstermektedir.

Şekil 4 Grupların RKRS sürelerindeki değişimi

Şekil 4'te görüldüğü gibi iki grubun da cevap süreleri kısalmıştır. Deney grubu, kontrol grubundan her ne kadar daha fazla hızlanmış gibi görünse de bu durum istatistiksel olarak anlamlı bulunamamıştır.

4.5. Beşinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bu bölümde renkli kelimelerin rengini söyleme ile renkli kelimeleri okuma test uygulamasındaki farkın ön test ve son test arasındaki değişiminin gruplara göre farklılıklarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 10

Süre Farklarına ilişkin betimsel istatistikler

Test	Grup	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
Ön Test	Kontrol Grubu	61.67	36.80	53
	Deney Grubu	56.28	31.12	46
Son Test	Kontrol Grubu	56.49	35.96	53
	Deney Grubu	48.10	24.20	46

Süre farklarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 10’da verildiği gibidir. Deney grubunun ön testte kontrol grubuna göre süre farkının daha az olduğu ama son testte her iki grubun da benzer süre farkıyla testi tamamladıkları saptanmıştır.

Tablo 11

Süre Farklarının Analizi

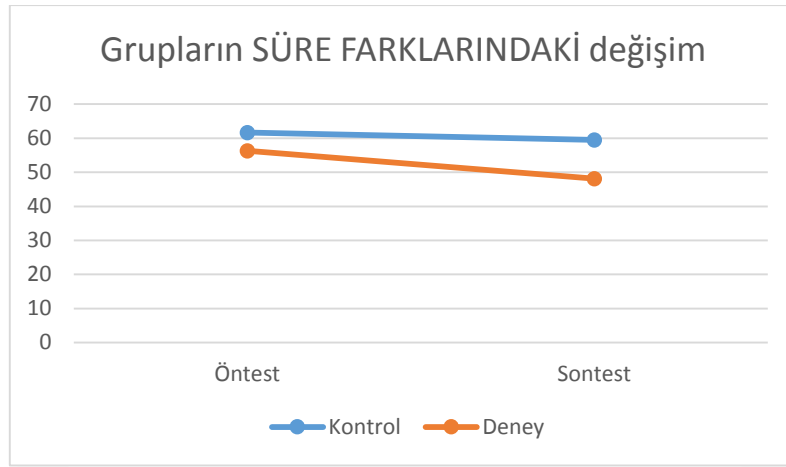
Varyans Kaynağı	SS	df	MS	F	P
<u>Grup içi</u>					
Test	2199.8	1	2199.8	5.481	0.021
Test * Grup	111.0	1	111.0	0.276	0.600
Residual	38930.1	97	401.3		
<u>Gruplar arası</u>					
Grup	2337	1	2337	1.344	0.249
Residual	168674	97	1739		

‘Renkli kelimelerin rengini söyleme’ ile ‘renkli kelimeleri okuma’ test uygulamasındaki süre farkları incelendiğinde test değişkeninin ana etkisinin anlamlı olduğu görülmektedir, $F(1, 97) = 5.481, p = 0.021$. Bu durum, süre farkları grup gözetmeksizin ele alındığında son testteki süre farklarının ($M = 52.59$) ön testteki süre farklarından ($M = 59.17$) daha az olduğunu göstermektedir.

Grup değişkeninin ana etkisi anlamlı bulunmamıştır, $F(1, 97) = 1.344, p = 0.249$. Bu durum, test değişkeni göz ardı edildiğinde kontrol grubunun süre farklarının ($M = 59.08$) ile deney grubunun cevap süreleri ($M = 52.19$) arasında anlamlı fark olmadığını göstermektedir.

Test * Grup etkileşimi anlamlı bulunmamıştır, $F(1, 97) = 0.276, p = 0.600$. Bu durum deney grubunun süre farklarındaki düşüşün (ön test = 56.28, son test = 48.10), kontrol grubundaki

hızlanıştan (ön test = 61.67, son test = 59.49) anlamlı derecede fazla olmadığını göstermektedir.

Şekil 5 Grupların süre farklarındaki değişimi

Şekil 5’te görüldüğü gibi iki grubun da süre farkları azalmıştır. Deney grubundaki değişim daha fazla gibi görünse de bu durum istatistiksel olarak anlamlı bulunamamıştır.

4.6. Altıncı Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bu bölümde deney ve kontrol grubunun yanlış sayılarındaki ön test ve son test değişiminde ortaya çıkan farklılıklara ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 12

Yanlış sayılarına ilişkin betimsel istatistikler

Test	Grup	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
Ön Test	Kontrol Grubu	1.302	2.407	53
	Deney Grubu	1.500	1.835	46
Son Test	Kontrol Grubu	1.226	2.407	53
	Deney Grubu	0.848	2.328	46

Yanlış sayılarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 12’de verildiği gibidir. Her iki grup ön testte benzer hata sayısına sahipken deney grubunun son testte yanlış sayısının azaldığı kaydedilmiştir.

Tablo 13

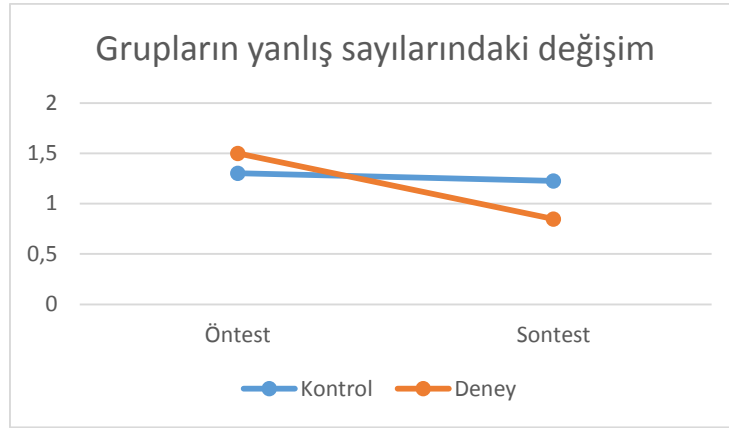
Yanlış Sayılarının Analizi

Varyans Kaynağı	SS	Df	MS	F	P
<u>Grup içi</u>					
Test	6.519	1	6.519	1.686	0.197
Test * Grup	4.095	1	4.095	1.059	0.306
Residual	375.066	97	3.867		
<u>Gruplar arası</u>					
Grup	0.401	1	0.401	0.062	0.803
Residual	622.821	97	6.421		

Yanlış sayıları incelendiğinde test değişkeninin ana etkisinin anlamlı olmadığı görülmektedir, $F(1, 97) = 1.689$, $p = 0.197$. Bu durum, yanlış sayıları grup gözetmeksizin ele alındığında son testteki yanlış sayılarının ($M = 0.909$) ön testteki yanlış sayılarına ($M = 1.394$) yakın olduğunu göstermektedir.

Grup değişkeninin ana etkisi anlamlı bulunmamıştır, $F(1, 97) = 0.062$, $p = 0.803$. Bu durum, test değişkeni göz ardı edildiğinde kontrol grubunun yanlış sayıları ($M = 1.264$) ile deney grubunun yanlış sayıları ($M = 1.174$) arasında anlamlı fark olmadığını göstermektedir.

Test * Grup etkileşimi anlamlı bulunmamıştır, $F(1, 97) = 1.059$, $p = 0.306$. Bu durum deney grubunun yanlış sayısındaki düşüşün (ön test = 1.500, son test = 0.846), kontrol grubunun yanlış sayılarındaki düşüşten (ön test = 1.302, son test = 1.226) anlamlı derecede büyük olmadığını göstermektedir.

Şekil 6 Grupların yanlış sayılarındaki değişim

Şekil 6’da görüldüğü gibi iki grubun da yanlış sayıları azalmıştır. Deney grubunun yanlış sayılarındaki düşüş daha fazla görünse de bu durum istatistiksel olarak anlamlı bulunamamıştır.

4.7. Yedinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bu bölümde deney ve kontrol grubunun spontan düzeltme sayılarındaki ön test ve son test değişiminde ortaya çıkan farklılıklara ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 14

Spontan düzeltme sayılarına ilişkin betimsel istatistikler

Test	Grup	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
Ön Test	Kontrol Grubu	1.623	1.584	53
	Deney Grubu	2.043	1.788	46
Son Test	Kontrol Grubu	1.434	1.448	53
	Deney Grubu	0.609	0.906	46

Spontan düzeltme sayılarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 14’de verildiği gibidir. Deney grubunda kontrol grubuna kıyasla ön testte spontan düzeltme sayısının daha fazla olduğu ancak son teste bakıldığında spontan düzeltme sayılarının oldukça azaldığı

görülmüştür. Kontrol grubu dikkate alındığında ise spontan düzeltme sayılarında ön test ve son test puanları arasında çok az fark olduğu saptanmıştır.

Tablo 15

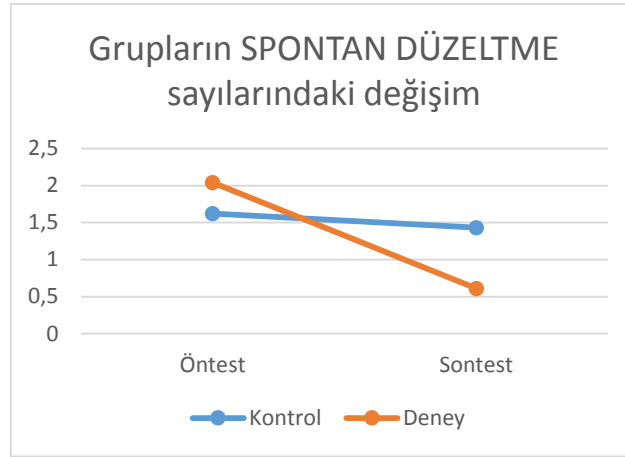
Spontan düzeltme sayılarının analizi

Varyans Kaynağı	<i>SS</i>	<i>Df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
<u>Grup içi</u>					
Test	32.45	1	32.453	17.14	< .001
Test * Grup	19.12	1	19.120	10.10	0.002
Residual	183.71	97	1.894		
<u>Gruplar arası</u>					
Grup	2.014	1	2.014	0.826	0.366
Residual	236.632	97	2.440		

Spontan düzeltme sayıları incelendiğinde test değişkeninin ana etkisinin anlamlı olduğu görülmektedir, $F(1, 97) = 17.14$, $p = <.001$. Bu durum, spontan düzeltme sayıları grup gözetmeksizin ele alındığında son testteki spontan düzeltmelerin ($M = 1.051$) ön testteki düzeltmelerden ($M = 1.818$) daha az olduğunu göstermektedir.

Grup değişkeninin ana etkisi anlamlı bulunmamıştır, $F(1, 97) = 0.826$, $p = 0.366$. Bu durum, test değişkeni göz ardı edildiğinde kontrol grubunun spontan düzeltme sayıları ($M = 1.529$) ile deney grubunun spontan düzeltme sayıları ($M = 1.326$) arasında anlamlı fark olmadığını göstermektedir.

Test * Grup etkileşimi anlamlı bulunmuştur, $F(1, 97) = 10.10$, $p = 0.002$. Bu durum deney grubunun spontan düzeltme sayılarındaki düşüşün (ön test = 2.043, son test = 0.609), kontrol grubundaki düşüşten (ön test = 1.623, son test = 1.434) anlamlı derecede fazla olduğunu göstermektedir.

Şekil 7 Grupların spontan düzeltme sayılarındaki değişim

Şekil 7’de görüldüğü gibi deney grubunun spontan düzeltme sayılarındaki düşüş, kontrol grubundan anlamlı derecede daha fazladır. Bu durum deney grubundaki çocukların farkındalıklarının geliştiğini göstermektedir.

5. Bölüm

Tartışma ve Öneriler

5.1. Tartışma

Araştırmada 7-12 yaş grubu çocuklara uygulanan piyano eğitiminin dikkat becerileri üzerine etkisi ortaya konmuştur. Piyano eğitiminin çocukların dikkat becerileri üzerindeki etkisinin düzeyi 4 kısımdan oluşan Stroop Renk-Kelime Testi ile ölçülmüştür. Uygulanan Stroop Renk-Kelime Testi'nin 4 bölümünün her evresinde deney ve kontrol grubunun farklı gelişmeler gösterdiği tespit edilmiştir. Buna göre; testin “Siyah Beyaz Okuma” bölümünde iki grubun okuma sürelerinin benzer şekilde kısaldığı ve anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Testin bu bölümü okuma hızının okuma ve bilgi işleme hızının temel düzeyini belirleyen kontrol niteliği taşımaktadır. Bu nedenden ötürü elde edilen bu sonuç her iki gruptaki çocukların benzer özellikler sergileyerek bilgi işleme hızlarında benzer değişiklikler olduğunu ortaya koymaktadır. Deney grubunun son testte kontrol grubuna göre daha fazla hızlandığı görülmüştür.

Testin bilgi işleme hızının temel düzeyini belirleyen kontrol amaçlı bölümü “Kare Rengi Söyleme” bölümünde elde edilen sonuçlar, iki grubun son testteki okuma sürelerinin ön testteki sürelerden daha hızlı olduğunu göstermektedir. Ancak deney grubundaki hız artışının kontrol grubundaki hız artışından anlamlı derecede fazla olduğu görülmektedir. Bu durum piyano çalan öğrencilerin bilgi işleme hızının çalmayanlara oranla arttığını göstermektedir.

Testin odaklanmış dikkatin yanı sıra seçici dikkati de ölçtüğü 3. bölümü “Renkli Kelime Okuma” bölümünde iki grubun son testteki okuma sürelerinin ön testteki sürelerden daha hızlı olduğu görülmektedir. Ancak piyano çalan öğrencilerden oluşan deney grubundaki hız artışının çalmayan öğrencilere oranla anlamlı derecede fazla olduğu görülmektedir.

Testin son aşaması bozucu etkiyi en çok ortaya koyan “Renkli Kelimelerin Rengini Söyleme” bölümünde okuma sürelerinin deney grubunun kontrol grubuna kıyasla daha çok

kısalması olmasına rağmen farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı saptanmıştır. Testin bu bölümünü deney grubu öğrencilerinin ön testte kontrol grubu öğrencilerinden daha hızlı tamamladıkları görülmüştür.

Testin 3. ve 4. bölümleri arasında okuma hızı farkları dikkatin genel seviyesi, bozucu etkiye karşı tepki ketlemesi ve odaklanma becerileri açısından veri sağlamaktadır. Bu noktada araştırmada kontrol ve deney gruplarının her ikisinde de fark tespit edilmiştir ancak deney grubundaki değişim daha fazla görünse de fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bununla birlikte, özellikle “Kare Rengi Söyleme” ve “Renkli Kelime Okuma” testlerinde istatistiksel olarak piyano eğitimi alan çocukların almayan çocuklara göre dikkat becerilerinin artış gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada dikkati belirleyen faktörlerden yanlış sayılarında her iki grupta da azalma olduğu ve gruplar arasında anlamlı fark olmadığı görülmüştür. Spontan düzeltme sayılarında da her iki grupta azalma olduğu, deney grubundaki azalmanın daha fazla ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç piyano eğitiminin çocukların farkındalığını arttırdığını göstermektedir. Çalışmalar sonucu uygulanan tüm kısımlarda piyano eğitimi verilen öğrencilerin okuma sürelerinin kısalarak dikkat becerilerinin arttığı belirlenmiştir. Piyano eğitimi alan çocukların bozucu etkiye karşı daha dikkatli olduğu ve algılarının geliştiği düşünülmektedir. Dört ay süren, haftada sadece 1 saatlik piyano eğitimi sürecinin dikkat üzerindeki etkisinin elde edilmiş sonuçları göz önünde bulundurulduğunda, yoğunlaştırılmış dersler ve sürenin artırılması ile daha anlamlı farkların elde edilebileceğine inanılmaktadır. Stroop testi çoğunlukla nörolojik ve psikiyatrik rahatsızlıkları olan çocukların dikkat beceri durumlarının tespitinde kullanılmaktadır. Literatürde bahsi geçen testin müzik eğitimi alanında henüz yaygın olarak kullanılmadığı görülmektedir. Yapılan alanyazın taramasında satranç (Kaynar, 2014), kayak (M. Göktepe, Akalın & M. M.Göktepe, 2016), golf (Tunç, 2013), oryantiring (Atakurt, Şahan & Erman, 2017) gibi spor dallarının dikkat üzerine etkisini

araştıran araştırmalara rastlanmışken, mevcut araştırma bulgularıyla karşılaştırılabilecek piyano eğitiminin dikkat üzerine etkisini ortaya koyan sınırlı sayıda araştırmaya rastlanmıştır. Söz konusu araştırmadan biri Yeşil ve Ünal'ın (2017) araştırmasıdır. Bahsi geçen araştırmada müzik eğitiminin yetişkinlerin dikkat ve çalışma belleğine etkisini belirlemek amacıyla müzik bölümü 1. ve 4. sınıf öğrencilerine Stroop testi uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda uzun yıllar süreklilik arz eden sistemli müzik derslerinin dikkati kaydırabilme becerisini anlamlı etkilemediği fakat çalışma belleğinin aktif kullanımını gerektiren bazı testlerde olumlu gelişmeler saptanmıştır. Sistemli ve yoğun müzik pratiğinin yetişkinlerde biliş üzerine olumlu etkilerinin olabileceği düşünülmüştür.

Piyano eğitiminin dikkat üzerine etkisini ortaya koyan diğer bir araştırmada (Çiftçi & Özelma, 2017) ise mevcut araştırma sonuçlarımıza paralel sonuçlar elde edilmiştir. Çiftçi ve Özelma'nın (2017) araştırmasında ilkokul 4. sınıf öğrencilerine, altı ay süresince haftada iki kere yarım saat piyano eğitimi verilmiş, sonucunda çocukların; dikkat ve konsantrasyonunda, genel öğrenme becerisinde, ders başarısında, psikomotor becerilerinde ve zihinsel gelişiminde büyük ölçüde artış olduğunu tespit edilmiştir. Demirova'nın (2008) araştırmasında da piyano derslerinin araştırmaya dahil edilen çocukların dikkatlerinin toplanmasında yararlı olduğuna dair elde edilen sonuçlar mevcut araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Bozan ve Akay (2012) yapmış oldukları araştırmada DEHB tanısı konulmamış, tamamı 5. sınıf öğrencilerinden oluşan 27'si deney 27'si kontrol grubundan oluşan 54 çocuğa Bourdon dikkat testi yapılmıştır. Deney grubundaki çocuklara 15 saatlik dikkat becerilerini geliştirmeye yönelik eğitim verilmiş. Deney grubundaki çocuklara bu eğitim sırasında Stroop testi, labirent çalışması, resimdeki eksik parçaları bulma, sözcüklerle şekilleri eşleştirme gibi etkinliklere yer verilmiştir.

Sürücü ve Kula (2016) tarafından yapılan çalışmada dikkati etkileyen etmenlere ve bu sorunlarının çözümüne yönelik önerilere yer verilmiştir. Özellikle okul yıllarında başarısızlık

yaşayan çocuklarda dikkat geliştirme yöntemlerinin öğrencilerde pozitif sonuçlar alındığını ifade etmişlerdir. Velilerin, öğretmenlerin, psikolojik danışmanların da katkılarıyla dikkat toplama ve geliştirme etkinliklerinin etkili olacağı vurgulanmıştır. Ayrıca sosyal beceri eğitimlerinin, konsantrasyon oyunlarının, anne – baba eğitimlerinin olumlu sonuçlar vereceği düşünülmüştür. Dikkat geliştirme ve toplama etkinliklerine alternatif olarak piyano eğitimi de katkı sağlayabilir.

5.2. Öneriler

1. Piyano eğitiminin çocukların dikkat becerilerine etkisinin farklı ölçme araçları ve yöntemler kullanılarak ortaya konulduğu yeni ve çeşitli araştırmaların yapılması önerilmektedir.
2. Mevcut araştırma 14 hafta ile sınırlandırılmıştır. Piyano eğitimi uzun soluklu bir eğitim olup zihinsel becerilere katkısı yıllarla doğru orantılı artmaktadır. Bu nedenle piyano çalmanın dikkat becerisine etkisinin ölçüleceği daha uzun süreli araştırmaların yapılması önerilmektedir.
3. Mevcut araştırmanın deney grubunu haftada 1 saat özengen piyano dersi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Konservatuvarlarda okuyan piyano ana sanat dalı öğrencileri gün içerisinde daha uzun süre çalgılarıyla zaman geçirmektedirler. Söz konusu öğrenciler ile yapılacak araştırmalar piyanonun dikkat üzerine etkisine yönelik farklı sonuçlar elde edilmesine olanak sağlayabilir. Konservatuvar öğrencilerinden seçilecek örneklem grubunun konservatuvarda çalgı eğitimine başladıkları ilk yıldan itibaren dikkat becerisine yönelik gelişimleri izlenebilir.
4. Araştırma özengen piyano dersi alan 46 öğrenci ile yapılmıştır. Öğrenci sayısının artırılarak benzer bir araştırma yapılabilir.

5. Özengen piyano öğrencilerinden oluşan örneklem grubunun dikkat becerileri Stroop testi ile ölçülmüştür. Araştırmada Stroop Testi ile elde edilmiş veriler ‘zenginleştirilmiş desen’ kullanılarak veli, öğrenci ve eğitimci görüşleri ile de desteklenebilir.

Kaynakça

- Anderson, P. (2002). Assessment and development of executive function (EF) during childhood. *Child Neuropsychology*, 8 (2), 71-82.
- Akkuş, R. (1996). *AGSL'den Mezun Olan Öğrencilerin Giriş Davranışlarının Çalgı Bakımından Değerlendirilmesi*, I. Ulusal AGSL Müzik Bölümleri Sempozyumu- Bildirileri, Bursa.
- Arık, A.İ., & Ayçiçeği, A. (1990). Yaş ve zaman değişkenlerinin dikkati gerektiren görevlere etkisi. *İ.Ü. Tıbbi Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 18, 51-60.
- Atakurt, E., Şahan, A. & Erman, K.A., (2017). Oryantiring eğitiminin dikkat ve bellek üzerine etkisinin incelenmesi. *Spormetre*, 15 (4), 127-134.
- Aydın, A. (1999). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bozan, A. & Akay, Y. (2012). Dikkat geliştirme eğitiminin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin dikkatlerini toplama becerilerine etkisi. *Western Anatolia Journal of Educational Science*, (6), 53-56.
- Budak, S. (2000). *Psikoloji sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Canan, S. (2015). *Değişen beynim*. Ankara: Tuti Kitap, Nefes Yayıncılık.
- Çağlar, E. & Koruç, Z. (2006). d2 Dikkat testinin sporcularda güvenilirliği ve geçerliği. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17 (2), 58-80.
- Çiftçi, E. & Özelma, Y. (2017). Piyano eğitimi verilen ilkokul 4. sınıf öğrencilerine ilişkin sınıf öğretmeni ve veli görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (19), 42-55.
- Dege, F., Kubicek, C. & Schwarzer, G. (2011). Music lessons and intelligence: A Relation

- mediated by executive functions. *Music Perception: An Interdisciplinary Journal, Music Training and Nonmusical Abilities*, (29), 95 – 201.
- Demirova, G. (2008a). Piyano eğitiminin ilköğretim öğrencilerinin dikkat toplama yetisine etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 58-69.
- Demirova, G. (2008b). *Piyano Eğitiminin İlköğretim Öğrencilerinin Dikkat Toplama Yetisine Etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Diñer, E. & Karakaş S. (2008). Nöropsikolojik dikkat testleri arasındaki ilişkilerin modellenmesi. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*, 18 (1), 31-40.
- Ekinci, H. (2004). *Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Piyano Derslerinde Karşılaşılan Teknik Alıştırmalar Sorunu: Hedefe Uygun Teknik Alıştırma Örnekleri* (Yayımlanmamış doktora tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Elmastaş, B. (2000). *Stroop Renk-Kelime Testi'nin 7-12 Yaş Grubu Çocuklarında Geçerlik Çalışması* (Yayımlanmamış doktora tezi), Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Erdal, G. G. (2012). Gelişim ve öğrenme kuramcılarında göre müzik öğretim yöntemlerinin okul öncesi eğitimdeki yeri. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 1(4); 54-59.
- Field, A. (2013). *IBM SPSS İstatistiklerini kullanarak istatistikleri keşfetme*. Londra: Adaçayı Yayınları.
- Fink, S. (1999). *Mastering piano technique: A guide for students, teachers and performers*. USA: Amadeus Press, LLC (4.baskı)
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., Hyun, H. H. (2012). *Eğitimde araştırma nasıl tasarlanır ve değerlendirilir?*. New York: McGraw-Hill.

- Gözalan, E. (2013). *Oyun Temelli Dikkat Eğitimi Programının 5-6 Yaş Çocuklarının Dikkat Ve Dil Becerilerine Etkisinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Gregoire, L., Perruchet, P. & Poulin-Charronnat, B. (2013). *The musical stroop effect opening a new avenue to research on automatisms. University of Bourgogne, Dijon, France.*
- Hallam, S. (2015). *The power of music: its impact on the intellectual, social and personal development of children and young people.* Great Britain: University College London.
- Hannon, E.E., & Trainor, L.J. (2007). Music acquisition: effect of enculturation and formal training on development. *Trends in Cognitive Sciences*, 11 (11), 466-472.
- Hyde, L.K., Lerch, J., Norton, A., Forgeard, M., Winner, E., Evans, A.C., Schlaug, G. (2009). Musical training shapes structural brain development. *The Journal of Neuroscience, March*, 29 (10), 3019-3025.
- İnel, Y. (2014). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanılan Bilgisayar Temelli Materyallerin 6. Sınıf Öğrencilerinin Dikkat ve Motivasyon Düzeylerine Etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Karakaş, S. Erdoğan, E. Sak, L. Soysal, A. Ş. Ulusoy, T. Yüceyurt Ulusoy, İ. & Alkan, S. (1999). Stroop Testi TBAG Formu: Türk kültürüne standardizasyon çalışmaları, güvenirlik ve geçerlik. *Klinik Psikiyatri*, (2), 75-88.
- Karakaş, S. & Dinçer, E. (2011). *Bilnot bataryası el kitabı nöropsikolojik testlerin çocuklar için araştırma ve geliştirme çalışmaları.* İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi.* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaynar, F. (2014). *Erken Çocukluk Döneminde Verilen Satranç Eğitiminin İlkokula Hazır Bulunuşluğa Etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Kılıç. B.G. (2002). Yönetici işlevler ve dikkat süreçlerine ilişkin kuramsal modeller ve nöroanatomi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 5, 105-110.

- Kılıç, B.G., Koçkar, A.İ., Irak, M., Şener, Ş. & Karakaş, S. (2002). Stroop testi tbağ formunun 6-11 yaş grubu çocuklarda standardizasyon çalışması. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 9 (2), 82-99.
- Kurtuldu, K. (2012). Dikkat stratejilerine yönelik uyarıcı işaretlerin piyano eğitiminde kullanılabilirliği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31 (2), 233-254.
- Kuşçu, Ö. (2010). *Orff- Schulwerk Yaklaşımı ile Yapılan Müzik Etkinliklerinin Okul Öncesi Dönemdeki Çocuklarının Dikkat Becerilerine Etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Minina, Y. (2012). *Russian piano music for children written from 1878 to 1917* (Unpublished doctoral dissertation), University of Washington. Washington.
- Murat, D. (2015). *Psikiyatrik Yakınması Olmayan Çocuklarda Anne Sütü Alım Sürelerinin Yürütücü İşlevlere ve Bilişsel Düzeye Etkisinin Değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış tıpta uzmanlık tezi), Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, İstanbul.
- Özdemir, O., Güzel Özdemir, P., Kadak, M.T. & Nasıroğlu, S. (2012). Kişilik gelişimi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry*, 4(4); 566-589.
- Özçelebi, B. (2008). *5-6 Yaş Grubu Piyano Eğitimi Gören Ve Piyano Eğitimi Görmeyen Çocukların Motor Becerilerinin Karşılaştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Özçelik, Ö. A. (2010). Suzuki yetenek eğitimi ve bartok microkosmos yöntemleriyle özengen piyano eğitiminde yoğunlaşma becerisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23 (2), 643-661.
- Özdoğan, B. (2001). Altı-on iki yaşlarındaki çocukların eğitimi ve okul başarıları. *Eğitim Ve Bilim/Education and Science*, 26 (120), 3-7.
- Özolgun Kurt, N. (2014). *Meslek Lisesi Öğrencilerinde Problemlerli İnternet Kullanımı, Bilişsel*

- Yetenek ve Dikkat Becerilerinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Pavlov, A. E. (2008). Влияние занятий музыкой на когнитивное развитие детей младшего школьного возраста [İlköğretim Çağındaki Çocukların Nörobilişsel Gelişimi Üzerine Müzik Derslerinin Etkisi]. (Yayımlanmamış doktora tezi), Moskova Devlet Üniversitesi, Moskova.
- Permiakova, M. E. & Tkachenko, E. S. (2016). Коррекционно-развивающее влияние занятий музыкой на нейрокогнитивное развитие детей начальной школы [Müzik derslerinin ilkokul çocuklarının bilişsel gelişimine etkisi]. *Obrazovanie i Nauka*, 4 (133), 155-170.
- Say, A. (1992). *Müzik ansiklopedisi*. Ankara: Başkent Yayınevi.
- Say, A. (2001a). *Müzik ansiklopedisi (IV. Cilt)*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2001b). *Müzik öğretimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2002). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Stewart, L., Hensen, R., Kampe, K., Walsh, V., Turner, R. & Frith, U. (2003). Brain changes after learning to read and play music. *NeuroImage*, 20, 71-83.
- Soysal, A.Ş., Yalçın, K. & Can, H. (2008). Bilişsel psikoloji kapsamında yer alan dikkat teorileri. *Yeni Syposium Journal*, 46 (1), 35-41.
- Sürücü, A. & Kula, E. (2016). *Dikkat becerisinin geliştirilmesi*. Eğitimde Psikolojik Yansımalar, 135-150. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Şendurur, Y. & Akgül Barış, D. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. Gazi Üniversitesi, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22 (1), 165-174.
- Tunç, A. (2013). *Golf Sporunu Yapan Çocukların Dikkat Düzeylerinin İncelenmesi*. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya.
- Türkçe Sözlük, (2005). (10. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu.

- Uçan, A. (2005a). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Uçan, A. (2005b). *Müzik eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Uluğbay, S. (2013). Müzik eğitiminin çocuk zekâsına olan etkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21 (3), 1025-1034.
- Ulusoy, A. (Editör) (2002). *Gelişim ve öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Vanzella, P. & Schellenberg, G. E. (2010). Absolute Pitch: Effects of Timbre on Note-Naming Ability. *Plos ONE* 5(11), 5-7. doi:10.1371/journal.phone.0015449
- Yaycı, L. (2007). *İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinde Seçici ve Yoğunlaştırılmış Dikkat Becerilerini Geliştirmeye Dayalı Bir Programın Etkililiğinin Sınanması* (Yayımlanmamış doktora tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yeşil, B. & Ünal, S. (2017). Yetişkinlerde müzik eğitiminin dikkat ve çalışma belleğine etkilerine yönelik bir araştırma. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 18 (6), 531-535.
- Yokuş, H. (2009). *Piyano Eğitiminde Öğrenme Stratejilerinin Kullanılmasına Yönelik Etkinliklerin Performans Başarısına ve Üstbilişsel Farkındalığa Etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

EK 1. Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzin Belgesi

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 86896125-605.01-E.4707662

06.03.2018

Konu : Elnara HUSEYNOVA'nın Araştırma İzni

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi : Millî Eğitim Bakanlığı'nın Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri konulu 22/08/2017 tarihli ve 2017/25 sayılı Genelgesi.

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Elnara HUSEYNOVA'nın "Özengen Piyano Eğitiminin 7-12 Yaş Grubu Çocukların Dikkat Becerileri Üzerine Etkisi (Bursa İli Örneği)" konulu araştırma isteği Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Genel Sekreterlik'in 28/02/2018 tarihli ve 7477 sayılı yazısı ile bildirilmektedir.

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Elnara HUSEYNOVA'nın "Özengen Piyano Eğitiminin 7-12 Yaş Grubu Çocukların Dikkat Becerileri Üzerine Etkisi (Bursa İli Örneği)" konulu araştırmasını Müdürlüğümüze bağlı **Nilüfer Yönder İlkokulu ve Ortaokulu'nda öğrenim gören 7-12 yaş arası öğrencilere araştırma yapma isteği** ilimizde oluşturulan "Araştırma Değerlendirme Komisyonu" tarafından incelenerek değerlendirilmiştir. Araştırma ile ilgili çalışmanın okul/kurumlardaki eğitim öğretim faaliyetleri aksatılmadan, araştırma formlarının aslı okul müdürlüklerince görülerek ve gönüllülük esası ile okul müdürlüklerinin gözetim ve sorumluluğunda ilgi Genelge çerçevesinde uygulanması ayrıca araştırma sonuçlarının Müdürlüğümüz ile paylaşılması komisyonumuzca uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Müştak GENCER
İl Millî Eğitim Şube Müdürü

OLUR
06.03.2018

Sabahattin DÜLGER
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Adres : Hocaahasan Mh. İlkbahar Cad. No:38
(Yeni Hükümet Konağı A Blok) 16050/Osmangazi/BURSA
Telefon No:(0224) 445 16 00 Fax: 445 18 10

Bilgi İçin : Ekrem KOZ
İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı
Tel. (0224) 445 1638

Leyla DİKİCİ
VHKİ
(0224) 215 25 39

E-posta: argel6@mcb.gov.tr İnternet Adresi: <http://bursa.meb.gov.tr>

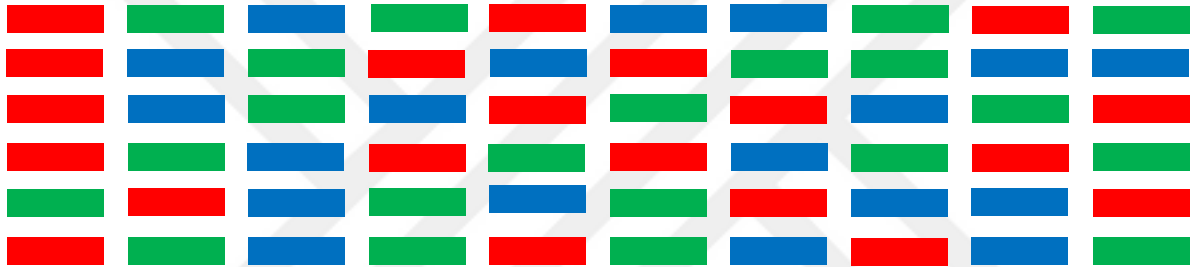
Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 0f4b-9123-3731-9488-efdc kodu ile teyit edilebilir.

EK 2. Stroop Renk-Kelime Testi

1. Kart - “Siyah Beyaz Okuma” (SBO);

YEŞİL KIRMIZI YEŞİL MAVİ MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ
 KIRMIZI MAVİ KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI MAVİ
 KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL MAVİ YEŞİL
 KIRMIZI MAVİ KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI MAVİ
 MAVİ YEŞİL KIRMIZI KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ KIRMIZI YEŞİL
 YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ KIRMIZI MAVİ YEŞİL MAVİ

2. Kart- “Kare Rengi Söyleme” (KRS);

3. Kart- “Renkli Kelime Okuma” (RKO);

KIRMIZI YEŞİL MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ MAVİ YEŞİL KIRMIZI YEŞİL
 KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ KIRMIZI YEŞİL YEŞİL MAVİ MAVİ
 KIRMIZI MAVİ YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI
 KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI YEŞİL
 YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ MAVİ KIRMIZI
 KIRMIZI YEŞİL MAVİ YEŞİL KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI MAVİ YEŞİL

4. Kart - “Renkli Kelimelerin Rengini Söyleme” (RKRS).

KIRMIZI YEŞİL MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ MAVİ YEŞİL KIRMIZI YEŞİL
 KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ KIRMIZI YEŞİL YEŞİL MAVİ MAVİ
 KIRMIZI MAVİ YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI
 KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI YEŞİL
 YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ MAVİ KIRMIZI
 KIRMIZI YEŞİL MAVİ YEŞİL KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI

EK 3. Stroop Testi Kayıt Formu

Stroop Renk Kelime Testi
Kayıt Formu

Siyah \ Beyaz Okuma

YEŞİL KIRMIZI YEŞİL MAVİ MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ
KIRMIZI MAVİ KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI MAVİ
KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL MAVİ YEŞİL
KIRMIZI MAVİ KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI MAVİ
MAVİ YEŞİL KIRMIZI KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ KIRMIZI YEŞİL
YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ KIRMIZI MAVİ YEŞİL MAVİ

Süre:

Yanlış Sayısı:

Kare Rengi Söyleme

KIRMIZI YEŞİL MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ MAVİ YEŞİL KIRMIZI YEŞİL
KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ KIRMIZI YEŞİL YEŞİL MAVİ MAVİ
KIRMIZI MAVİ YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI
KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI YEŞİL
YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ MAVİ KIRMIZI
KIRMIZI YEŞİL MAVİ YEŞİL KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI MAVİ YEŞİL

Süre:

Yanlış Sayısı:

Renkli Kelimeleri Okuma

KIRMIZI YEŞİL MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ MAVİ YEŞİL KIRMIZI YEŞİL
KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ KIRMIZI YEŞİL YEŞİL MAVİ MAVİ
KIRMIZI MAVİ YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI
KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI YEŞİL
YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ MAVİ KIRMIZI
KIRMIZI YEŞİL MAVİ YEŞİL KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI MAVİ YEŞİL

Süre:

Yanlış Sayısı:

Renkli Kelimelerin Rengini Söyleme

MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI
MAVİ YEŞİL MAVİ MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI
YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL
MAVİ KIRMIZI YEŞİL MAVİ KIRMIZI YEŞİL KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI
MAVİ YEŞİL KIRMIZI MAVİ KIRMIZI MAVİ YEŞİL KIRMIZI YEŞİL MAVİ
MAVİ KIRMIZI YEŞİL MAVİ YEŞİL KIRMIZI YEŞİL MAVİ YEŞİL MAVİ

Süre:

Yanlış:

Spontan Düzeltme:

Süre Farkı:

Açıklama:

EK 4.**KİŞİSEL BİLGİ FORMU**

Bu bilgi formu Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda yürütülmekte olan "Özengen Piyano Eğitiminin 7-12 Yaş Grubu Çocukların Dikkat Becerileri Üzerine Etkisi (Bursa İli Örneği)" konulu yüksek lisans tezi için gerekli olan verilerin toplanması amacıyla hazırlanmıştır. Verilecek cevaplarda kişilerin kimlik bilgileri saklı tutulacak ve bilimsel amaçlar dışında kesinlikle kullanılmayacaktır. Lütfen aşağıda yer alan 1., ve 2. soruları sizin için en uygun gelen seçeneğin yanına (X) işareti koyarak cevaplayınız. Diğer sorularla ilgili ise görüşlerinizi belirtiniz.

1. Cinsiyet: Kız () Erkek ()
2. Yaş: 7 () 8 () 9 ()
10 () 11 () 12 ()

3. Kaç yıldır piyano çalyorsunuz?

.....

4. Günlük ortalama piyano çalışma süreniz nedir?

.....

5. Sürekli devam ettiğiniz aktiviteleriniz nelerdir?

.....

.....

EK 5. AİLE İZİN FORMU**AİLE İZİN FORMU**

Değerli Veli,

Çocuğunuzun katılması istenilen “Özengen Piyano Eğitiminin 7-12 Yaş Grubu Çocukların Dikkat Becerileri Üzerine Etkisi (Bursa İli Örneği)” konulu çalışma, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim dalında yüksek lisans öğrencisi Elnara HUSEYNOVA tarafından, Doç. Dr. Hatice ONURAY EĞİLMEZ’in tez danışmanlığında yürütülen yüksek lisans tez çalışmasıdır.

Çalışmada, özengen piyano eğitimi alan 7-12 yaş grubu öğrencilerin dikkat beceri durumlarının tespit edilmesi ve piyano eğitiminin öğrencilerin dikkat becerileri üzerine etkisinin saptanması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, özengen piyano eğitimi kapsamında piyano çalan ve çalmayan öğrencilerin dikkat becerileri arasındaki farkın ortaya konulabilmesi için “Stroop Renk-Kelime” testi uygulanacak olup, bu çalışma tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çocuğunuzun kişisel bilgileri, verdiği cevaplar ve aldığı puanlar gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Elde edilen veriler bilimsel yayınlar ve sunumlarda kullanılacaktır.

Çalışmada çocuğunuza verilecek materyaller kişisel rahatsızlık verecek koşullar içermemektedir. Ancak, uygulama sırasında çocuğunuz herhangi bir nedenden dolayı rahatsızlık hissederse, uygulamayı yarıda bırakıp çıkma hakkına sahiptir. Böyle bir durumda çocuğunuzun uygulamanın yürütücüsüne uygulamayı tamamlamak istemiyorum demesi yeterli olacaktır.

Çalışma ile ilgili her türlü sorularınız için araştırmacı Elnara HUSEYNOVA ile iletişime geçebilirsiniz. İletişim bilgileri aşağıdadır:

Adres:

GSM:

e-posta:

Bu çalışmada çocuğumun yer almasına izin veriyorum ve çocuğumun istediği zaman uygulamadan çıkabileceğini biliyorum. Uygulama sonuçlarının bilimsel amaçlı yayınlarda kullanılmasını kabul ediyorum.

EVET ()

HAYIR ()

Velinin Adı- Soyadı/İmzası

.....

Öz Geçmiş

Doğum Yeri ve Yılı	: Gence - 1984		
Öğr. Gördüğü Kurumlar	: Başlama Yılı	Bitirme Yılı	Kurum Adı
Müzik Okulu	: 1990	1997	5 Numaralı Müzik Okulu
Lise	: 1997	2000	Bursa Kız Lisesi
Ön Lisans	: 2006	2011	Anadolu Üniversitesi (Halkla İlişkiler ve Tanıtımı)
Ön Lisans	: 2013	2015	Anadolu Üniversitesi (İnsan Kaynakları Yönetimi)
Lisans	: 2001	2007	Uludağ Üniversitesi (Müzik Öğretmenliği)
Lisans	: 2015	devam ediyor	Anadolu Üniversitesi (İşletme Bölümü)
Yüksek Lisans	2016	2019	Uludağ Üniversitesi
Bildiği Yabancı Diller ve Düzeyi	: İngilizce – Orta Rusça - İyi		
Çalıştığı Kurumlar	: Başlama ve Ayrılma Tarihleri	Kurum Adı	
	2006 - 2018	Özel Saygıncık Anaokulu	
Yayımlanan Çalışmalar	:		

Huseynova, E., Onuray Eğilmez, H. & Engür, D. (2019). Effect of piano education on the attention skills of 7-12 year old children. *Educational Research and Reviews*, 14 (10), 327-339.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

TEZ ÇOĞALTMA VE ELEKTRONİK YAYIMLAMA İZİN FORMU

Yazar Adı Soyadı	Elnara HUSEYNOVA
Tez Adı	Özengen Piyano Eğitiminin 7-12 Yaş Grubu Çocukların Dikkat Becerileri Üzerine Etkisi (Bursa İli Örneği)
Enstitü	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Anabilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Tez Danışman(lar)ı	Doç. Dr. Hatice ONURAY EĞİLMEZ
Çoğaltma (Fotokopi Çekim) izni	☒ Tezimden fotokopi çekilmesine izin veriyorum ☐ Tezimin sadece içindekiler, özet, kaynakça ve içeriğinin % 10 bölümünün fotokopi çekilmesine izin veriyorum ☐ Tezimden fotokopi çekilmesine izin vermiyorum
Yayımlama izni	☒ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasına izin Veriyorum

Hazırlamış olduğum tezimin belirttiğim hususlar dikkate alınarak, fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere Uludağ Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından hizmete sunulmasına izin verdiğimi beyan ederim.

Tarih : 19.08.2019

İmza :